

KRAŠTO APSAUGOS SAVANORIŲ PAJĖGŲ LEIDINYS

Savanoris

2025 m. Nr. 2 (515)

„TVIRTAS SKYDAS 8“

Karingieji dzūkai
išbandė Didžiosios
Kovos rinktinės
pasirengimą

/4-9 psl./

XXXV Savanorių
žaidynės – KASP
įkūrimo metinių
pradžia

/10-16 psl./

Rinktinių pratybos:
„Įniršęs Taurus“ ir
„Saulės kirtis“ – Kauno
ir Šiaulių regionuose

/18-35 psl./

LIETUVOS KARIUOMENĖS
**KRAŠTO APSAUGOS
SAVANORIŲ PAJĖGOS**

**Buvome,
esame,
būsime!**

**JUNKIS PRIE
LIETUVOS KARIUOMENĖS**

KARIUOMENE.LT

4-9 Rinktiniai dzūkai išbandė Didžiosios Kovos rinktinės pasirengimą

10-17 XXXV Savanorių žaidynės – KASP įkūrimo metinių pradžia

18-27 Įniršęs tauras blaškėsi Kauno apylinkėse

28-35 Karas niekada nebus patogus

36-37 Lietuvos savanoriai dalyvavo didžiausiose pratybose Latvijoje

38-47 GPSV-12: prireikė greičio, sumanumo, ištvėmės ir darnaus komandinio darbo

48-51 Ar sportuojai? Ar susidoroji su stresu?

52-57 Karė savanorė pasakoja apie tarnybą ir karių piligriminį žygį Lenkijoje

58-62 Vyr. eil. Dainora Dzimidė. Užauginta iššūkių

Savanoris

Savanoris, SL 1469. Eina nuo 1991 02 09

Steigėja Savanoriškoji krašto apsaugos tarnyba. Leidžia Krašto apsaugos savanorių pajėgos. Leidinys išeina kartą per pusmetį.

I-ajame viršelyje Žygiuoja priesaiką davę kariai.

III-ajame viršelyje Vertintojas pratybose „Saulės kirtis“.

IV-ajame viršelyje Pratybų „Tauro įniršis“ dalyvis. Gr. Michail Lysenko nuotraukos

Redakcijos adresas: Vilnius, Viršuliškių g. 36, LT-05110.

www.kam.lt/lt/naujienos/karine_ziniasklaida/savanoris

Redaktoriai: Ieva Matonienė, gr. Vilius Džiavečka. Dizainerė Violeta Pikčiūnaitė, fotografas gr. Michail Lysenko, kalbos redaktorė vyr. eil. Miglė Keturkienė.

Maketavo KAM bendrųjų reikalų departamento Vaizdinės informacijos skyrius, Vilnius, Totorių g. 25, LT-01121. Spausdino LK Karo kartografijos centras, Kauno r., Domeikava, Muitinės g. 4, LT-54359.

Užsakymas GL-599. Tiražas 800 egz. Indeksas 0099

Rinktiniai dzūkai išbandė Didžiosios Kovos rinktinės pasirengimą

Spalio 13–19 dienomis Vilniaus regione, Didžiosios Kovos rinktinės atsakomybės rajone, vykusiose pratybose

„Tvirtas skydas 8“

kartu su kariais savanoriais treniravosi Šaulių sąjungos atstovai bei NATO sąjungininkų – Danijos ir JAV – kariai.

Taktinės pratybos „Tvirtas skydas“ – tai Didžiosios Kovos rinktinės trejų metų karinio rengimo ciklo finalinė dalis, suteikianti galimybę įvertinti, kaip rinktinės kariai yra pasirengę vykdyti krašto gynybos užduotis.

- Pratybose buvo įvertinti minėtos rinktinės štabo ir pėstininkų kuopų skyrių planavimo įgūdžiai, gebėjimas vykdyti karines operacijas realioje vietoje, taip pat tarpusavyje sąveikauti ir koordinuoti bendrus veiksmus su kitais kariuomenės vienetais bei mūsų sąjungininkais.
- Mokymų metu didelis dėmesys buvo skirtas civilinės ir karinės sąveikos stiprinimui. Civilinėje aplinkoje bendradarbiaudami su įvairiomis valstybės ir savivaldybių institucijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis bei privačiu sektoriumi, Didžiosios Kovos rinktinės nekinetinių operacijų kariai treniravosi vykdyti jiems iškeltas užduotis.
- Rinktinės kuopų nekinetinių operacijų skyrių kariai stebėjo informacinę aplinką ir iš savo rajonų teikė informaciją, įgalinančią štabą analizuoti ir planuoti kinetinius ar nekinetinius veiksmus.
- Vertinamosiose pratybose tradiciškai buvo treniruojamasi vykdyti sužeistųjų evakuacijos užduotis mūšio lauke. Medicinos būryje KASP bei Šaulių sąjungos medikai ir paramedikai sraigtasparniais evakuotiems „sužeistiesiems“ kariams suteikdavo skubią medicininę pagalbą, stabilizuodami jų būklę ir taip išsaugodami gyvybę.
- Antroje savaitės pusėje pratybos vyko visą parą. Kariai pratybų rajone judėjo pėsčiomis arba ratinėmis kariinėmis transporto priemonėmis, gausiai naudojo imitacinius šaudmenis, specialiąsias priemones, dūminius paketus. Didelė dalis užduočių buvo įvykdyta civilinėse teritorijose, kurių naudojimas karinių pratybų tikslais buvo iš anksto suderintas su vietos savivaldos institucijomis.
- Pratybas stebėti buvo atvykęs Lietuvos kariuomenės vadas gen. Raimundas Vaikšnoras.

Kpt. Andrius Kubilius iš Dainavos rinktinės (dešinėje), vadovavęs Didžiosios Kovos rinktinės kariams oponavusioms pajėgoms, koordinavo objekto gynybą finalinėje pratybų dalyje

Kpt. Andrius Kubilius iš Dainavos rinktinės, vadovavęs Didžiosios Kovos rinktinės kariams oponavusioms pajėgoms, koordinavo objekto gynybą finalinėje pratybų dalyje: „Objekte, kurį su saviškiais turėjome apginti, buvome įsitvirtinę su kiek daugiau nei keturiasdešimt karių, technika ir ginkluote. Tai iš tikrųjų buvo gan didelis iššūkis, kadangi pats objektas yra didelis, bet šią problemą sumaniai išsprendėme, tinkamai išdėstę

postus ir karius. Naktį stebėjome nemažai žvalgybinių incidentų, vyko intensyvi žvalgyba dronais: abi pusės intensyviai, kiek leido gamtinės sąlygos, žvalgė vietovę, kad surinktų kuo daugiau informacijos apie savo priešininkus. Išanalizavę žvalgybinius duomenis, supratome, kad vadovaudamiesi logika apie 75 proc. nuspėjome priešininkų dislokacijos vietas ir galimus veiksmus, o dronai tik patvirtino mūsų prielaidas“, – kalbėjo karininkas.

Pratybų pabaigoje „mėlyniesiems“ teko užduotis užimti ir išvalyti objektą. Didžiosios Kovos rinktinės kariai turėjo „kovoti“ prieš gausias, nemenką ugnies galią turinčias, „raudonųjų“ pajėgas

Klasikinė karių gudrybė – klaidinimo manevras

Anot kpt. Andriaus Kubiliaus, Didžiosios Kovos rinktinės kariai objekto puolimą pradėjo nuo klaidinamojo manevro – pradžioje atidengė ugnį visai kitoje vietoje, nei buvo sutelktos jų pajėgos pagrindiniam smūgiui: „Mėlynosios pajėgos siekė, kad objektą saugančių karių dėmesys būtų nukreiptas visiškai į kitą pusę, o tuo tarpu pagrindinės jų pajėgos galėtų nepastebėtos išsidėstyti bei pradėti vykdyti savo užduotis. Verta pastebėti, kad klaidinimas jiems pavyko, nes atkreipė dėmesį ir išbalansavo mūsų gretas. Vėliau, prasidėjus pagrindiniam puolimui, mes paskubomis turėjome permesti visus savo karius į kitą vietą ir jau tada kovoti iki galo.“

Savanoriai į pratybas susirinko iš visos rinktinės

Kpt. A. Kubilius skaičiuoja, kad „raudonųjų“ pajėgų karių, kurie buvo surinkti iš Dainavos rinktinės, pratybose „kovojo“ apie 100. „Didžiąją dalį karių surinkau iš savo kuopos, kitus – iš gretimų padalinių. Suprantama, sudėtinga karius savanorius pašaukti ilgesniam laikotarpiui, kadangi daugumai reikia pratybas derinti su civiliniais darbais – ne visiems pavyko atsiimti visam pratybų laikui. Nepaisant to, norinčiųjų buvo daugiau, negu tikėjomės. Laimė, lankstumas yra būdingas Savanorių pajėgoms: ir kariams, ir vadams, o tai labai padeda sprendžiant administracinius klausimus. Mūsų pajėgos pagal abipusį susitarimą buvo pastiprintos Šaulių sąjungos skyriumi – tai Utenos šauliai. Kartu su jų

skyriumi atvyko šaulių dronų operatoriai, puikiai valdantys bepiločius orlaivius. Jų dėka surinkome daug informacijos apie mums opanavusias pajėgas, jų galimas judėjimo kryptis. Šios bepiločių technologijos mums padėjo suprasti kontrastą, kaip anksčiau vykdavo mūšio valdymas ir kaip tai vyksta dabar. Tai yra visiškai skirtingi dalykai ir, aišku, yra skirtumas patį mūšį matyti gyvai arba jam vadovauti išmanojo įrenginio ekrane.

Antrasis variantas kol kas dar mažiau įprastas, tačiau tokios inovacijos mūsų nenumaldomai laukia ateityje. Karas Ukrainoje ir jos gynėjų veiksmai mūšio lauke suteikė didelį postūmį technologijų naudojimui mūšyje. Pratybose galime išbandyti naujoves, plėsti savo akiratį bei pratintis keisti mąstymą. Išmoktos karo Ukrainoje pamokos mums leidžia gilinti savo žinias apie technologijų panaudojimą ir jų pritaikymą tiek pratybose, tiek – prirėikus – realiu atveju“, – pasakojo kpt. A. Kubilius.

Mūsiškiai išlįsdavo tai vienoje, tai kitoje vietoje. Veiksmas vyko bangomis, vienas kontaktas sekė po kito, „mėlynieji“ turėjo nuolatos atreminti mūsų žvalgų atpuolius, kurių grupės atvažiuodavo į jų rajoną ir veikdavo taip, kaip tikėtina, veiktų tikras priešas, į Vilniaus kraštą įsiveržęs su savo kariais ir šarvuota technika.“

Plk. ltn. Skomantas Povilionis

Dainavos rinktinės vadas plk. ltn. Skomantas Povilionis teigia, kad KASP kariai puikiai žino, jog savanoriai yra geriausi oponentai reguliariems daliniams pastarųjų pratybose, arba kad „priešu“ būti visada yra smagiausia: „Iš tikrųjų yra ne visai taip. Oponuojančių pajėgų vyrai ir moterys vykdo daugiau puolamųjų operacijų. Kaip ir jų priešininkai – Didžiosios

Kovos rinktinės pratybų treniruojamoji auditorija, – jie vykdo savo vadų sumanymus ir kaunasi taip, lyg vyktų susirėmimas su tikru priešu.“

Šiose „Tvirtos skydo“ pratybose „mėlynosios“ pajėgos iš Didžiosios Kovos rinktinės tapo Dainavos rinktinės oponentais.

„Mes jiems buvome daugiau negu šimtas „priešo“ pajėgų kareivių, nors jie ir negalėjo žinoti konkretaus mūsų karių kiekio: pasidalijome į grupes, o tos grupės ne vieną ir ne du kartus važiuo per operacijos rajoną vykdydamos savo užduotis, todėl „mėlyniesiems“ pratybų intensyvumas buvo pakankamai didelis. Mūsiškiai išlįsdavo tai vienoje, tai kitoje vietoje. Veiksmas vyko bangomis, vienas kontaktas sekė po kito, „mėlynieji“ turėjo nuolatos atremti mūsų žvalgų atpuolius, kurių grupės atvažiuodavo į jų rajoną ir veikdavo taip, kaip tikėtina, veiktų tikras priešas, į Vilniaus kraštą įsiveržęs su savo kariais ir šarvuota technika“, – akcentavo rinktinės vadas.

NUKELTA | 8 PSL.

„Raudonųjų“ pajėgų kariai buvo surinkti iš Dainavos rinktinės, jų pratybose dalyvavo apie 100, šias pajėgas dar pastiprino Utenos šaulių skyrius

ATKELTA IŠ 7 PSL.

Vieniems – objekto gynyba, kitiems – puolimas ir valymas

Dainavos rinktinės vadas pasakoja, jog Dainavos rinktinės „raudonieji“ kariai finalinėje pratybų dalyje privalėjo užtikrinti nurodyto objekto gynybą. Savo ruožtu „mėlyniesiems“ čia teko netgi ne objekto, o teritorijos puolimas ir valymas: „Objektas mūsų atveju nebuvo vienas pastatas, o visa bazė. Kad įsivaizduotume tiksliau: konkrečioje vietovėje buvo sutelktos karinės pajėgos, kurios disponavo viskuo, kas priklauso: šarvuota technika, transportu, aprūpinimu; visa tai netilptų į vieną angarą. „Mėlyniesiems“ – Didžiosios Kovos rinktinės kariams – tai buvo sudėtinga užduotis, jeigu vertintume, kad įsitvirtinusios „raudonųjų“ pajėgos yra gana gausios, ratuotos, turi reikiamą ugnies galią (galimai net didesnę negu „mėlynieji“), todėl rinktinės kariai turėjo sunkiai padirbėti norėdami užimti objektą.

Kad tai pavyktų, buvo sukurtas puolimo planas su įtraukta klaidinimo operacija, siekiant apgauti besiginančius ir užimti objektą. Verta pridurti, kad visos kariuomenės dabar naudoja moderniasias technologijas ir, norint suklaidinti savo priešininką, visada reikia gerai pasukti galvą ir turėti gerą planą, – sakė plk. lt. S. Povilionis. – Dar prieš operacijos

pradžią stebėjome skraidančius mėlynųjų ir raudonųjų pusių dronus. Vadinasi, priartėti nepastebėtam būtų labai sunku, net ir nakties metu, nes šitą objektą gynę kariai – „raudonosios“ pajėgos – apie „mėlynuosius“ turėjo pakankamai daug informacijos, kurią susirinko pasitelkę dronus. Nepaisant to, galima teigti, kad „mėlyniesiems“ puolimas visgi pavyko. Kovoje svarbiausia ryžtas, drąsa veikti, geras vadovavimas ir valdymas, ir dar truputį sėkmės, kuri juos lydėjo.“

Svarbi užduotis operacijos rajone

Vykdam operacijas paskirtame rajone, viena kritiškai svarbių užduočių teko Žvalgybos ir nekinetinių operacijų skyriaus (ŽNOS) komandoms. Jų tikslas buvo ne tik stebėti aplinką, bet ir operatyviai išsiaiškinti realią situaciją vietovėje: koks yra vietos gyventojų požiūris į karius, kokios nuotaikos vyrauja bendruomenėje ir kokią civilinę infrastruktūrą prireikus būtų galima panaudoti kariniams tikslams. Tai reikalavo ne tik karinio sumanumo, bet ir diplomatinį gebėjimą. Pavyzdžiui, viena iš ŽNOS komandų, kuriai operacijos rajonas buvo paskirtas Giedraičiuose, susidūrė su iššūkiu greitai užmezgti ryšį su vietos valdžia. Kariai susitiko su Giedraičių seniūnu Viliumi Nalivaika. Atviras ir konstruktyvus pokalbis tapo raktu į

sėkmę – susitikimo metu buvo išsiaiškinta visa operacijai reikalinga informacija, kuri leido padaliniui veikti tiksliau ir saugiau.

„Norime padėkoti gerbiamam seniūnui už nuoširdų ir informatyvų susitikimą. Seniūno suteikta informacija kuopai padėjo efektyviau vykdyti priskirtas užduotis ir geriau suprasti operacinę aplinką“, – teigė ŽNOS specialistai.

Pratybų tikslai pasiekti ir viršyti

Pratybų „Tvirtas Skydas 8“ rezultatus vertinu labai teigiamai, – po mokymų kalbėjo treniruojamosios auditorijos, **Didžiosios Kovos apygardos vadas plk. lt. Gintautas Ciesiūnas**, – visi pagrindiniai užsibrėžti tikslai buvo ne tik įgyvendinti, bet kai kuriose srityse – ir viršyti. Mūsų kariai pademonstravo aukštą pasirengimą, discipliną ir gebėjimą veikti dinamiškoje, realistiškai modeliuojamoje aplinkoje. Ypač džiugina tai, kad padaliniai efektyviai bendradarbiavo tarpusavyje, laiku vykdė užduotis ir gebėjo lanksčiai prisitaikyti prie besikeičiančių sąlygų. Pratybų metu išbandėme svarbiausius mūsų rinktinės veiklos elementus – nuo vadovavimo ir valdymo grandžių iki taktinio vienetų veikimo vietovėje. Vertintojų surinkti duomenys parodė, kad einame teisinga kryptimi, o išmoktos pamokos ir identifikuotos tobulintinos sritys sudarys pagrindą dar efektyvesniam pasirengimui. Pratybose veikė daugiau nei 700 karių savanorių su daugiau nei 200 vienetų transporto priemonių. Taip pat mums talkino draugiškos Lietuvos šaulių sąjungos pajėgos su lengvųjų lėktuvų eskadrile, kuri prisidėjo prie vietovės žvalgyimo iš oro“, – tvirtino rinktinės vadas, – „Tvirtas skydas“ buvo vienos skaitlingiausių pratybų Vilniaus krašte šį rudenį. Pratybose dalyvavo kariai ir iš JAV, kurie prisidėjo prie karinio klaidinimo operacijų. Tai leido mūsų kariams išsilinti į maskavimo, klaidinimo ir priešui skir-

Žvalgybos ir nekinetinių operacijų skyriaus komandos kariai susitikime su Giedraičių seniūnu Viliumi Nalivaika. Jų tikslas – stebėti aplinką, išsiaiškinti realią situaciją vietovėje

Didžioji dalis pratybose dalyvavusių Dainavos rinktinės karių buvo kariai savanoriai ir apie 10 procentų profesinės karo tarnybos karių, kurie patys išreiškė norą važiuoti į pratybas. Jungtinis vienetas susirinko kovingas ir motyvuotas.

Nepaisant prastų oro sąlygų karių motyvacija išliko aukšta

„Karių moralę ir motyvaciją po pratybų vertinu labai aukštai. Nepaisant sudėtingų oro sąlygų, intensyvaus tempo ir išbandymų, mūsų savanoriai pademonstravo tvirtą vidinę motyvaciją, pasiryžimą siekti užduočių įvykdymo ir stiprią komandinę dvasią. Ypač džiugina tai, kad dalyvavimas realistiškesnėse, daugiau eksperimentinių elementų turinčiose pratybose bei sąveika su kitais padaliniais suteikė kariams tvirtą pasitikėjimą savimi. Dauguma karių pratybas vertino kaip galimybę ne tik pasitikrinti savo įgūdžius, bet ir įgyti naujų, kas tiesiogiai kelia motyvaciją. Karių nuotaikas dar labiau sustiprino tai, kad pratybos turėjo aiškų tikslą, o jų indėlis buvo matomas ir apčiuopiamas. Net ir patyrę diskomfortą dėl oro, kariai demonstravo, kad geba veikti vieningai, disciplinuotai ir siekia tobulėti“, – sakė plk. ltn. G. Ciesiūnas.

Buvo išmoktos tam tikros pamokos, į kurias teks atkreipti dėmesį

„Šiose pratybose taip pat integravome pamokas, išmoktas Ukrainoje vykstančiame kare. Analizavome tiek manevravimo, tiek pozicinės gynybos niuansus, dronų panaudojimą, kamufliažo svarbą, karinio klaidinimo priemones, logistinės grandies atsparumą ir mažų vienetų veikimo autonomiškumą. Tai leido realistiškai įvertinti, kaip šiuolaikinė kova keičiasi ir kokių gebėjimų reikia kariams, kad jie būtų efektyvūs XXI a. mūšio lauke“, – akcentavo plk. ltn. G. Ciesiūnas.

Didžiosios Kovos rinktinės vadas
plk. ltn. Gintautas Ciesiūnas

tos informacijos valdymo principus, kurie yra ypač svarbūs šiuolaikinėse gynybinėse operacijose“, – sakė plk. ltn. G. Ciesiūnas.

Kalbėdamas apie išbandymus, su kuriais susidūrė rinktinės kariai „Tvirtos skydo“ pratybų metu vadas paminėjo *force majeure* ir didelį pratybų temą: „Didžiausias iššūkis šių pratybų metu buvo sudėtingos oro sąlygos – itin prastas matumumas, lietus ir vėjas. Tokios sąlygos ne tik apsunkino judėjimą ir logistiką, bet ir pareikalavo iš karių dar didesnio susikau-

pimo, fizinio išstvermingumo bei gebėjimo išlaikyti aukštą veiksmų tempą.

Nepaisant to, kariai puikiai demonstravo, kad geba veikti realiomis sąlygomis, kurios dažnai būna gerokai sudėtingesnės nei standartiniai mokymai. Oro sąlygos tapo puikiu testu mūsų pasirengimui – jos leido įvertinti, kaip procedūros ir planavimas veikia praktiškai, kai aplinka diktuoja papildomus apribojimus. Šių pratybų metu daug eksperimentavome – išbandėme įvairius taktinio veikimo modelius, skirtingas valdymo procedūras ir netradicinius padalinių sąveikos sprendimus. Tai suteikė galimybę identifikuoti, kurie metodai realiai padidina mūsų operacinę efektyvumą. Be to, į veiksmus įtraukėme nemažai karinio klaidinimo elementų – nuo netikrų pozicijų imitacijų bei technikos muliažų iki informacinio poveikio scenarijų. Pratybos taip pat sustiprino vadovavimo ir valdymo grandžių sąveiką. Kariai mokėsi greičiau priimti sprendimus, efektyviau perduoti informaciją ir koordinuoti veiksmus tarp skirtingų padalinių, kas tiesiogiai atspindi realių gynybos operacijų pobūdį.“

Gr. Michail Lysenko ir gr. Viliaus Džiavečkos nuotraukos

XXXV Savanorių žaidynės – **KASP įkūrimo metinių pradžia**

Birželio 28-29 d. Zarasų rajone, surengtos jubiliejinės Savanorių žaidynės, kuriomis simboliškai pradedama minėti artėjanti KASP 35-ųjų įkūrimo metinių sukaktis.

KASP sporto žaidynės – 35 metus gyvuojanti tradicija, gimusi dar 1991 m. iš valios pademonstruoti ryžtą ginti valstybę. Be galo džiaugiuosi, kad kartu mes galime puoselėti šią tradiciją. Geri sportiniai rezultatai yra svarbu, tačiau šios žaidynės – tai daugiau nei sportas. Tai reiškinys, kur stiprėja karių vienybės jausmas, atsakomybė už savo rinktinę ir visą Pajėgų bendruomenę. Todėl drąsiai galiu teigti, kad dėka jūsų visų, šios žaidynės tapo karių savanorių kovos dvasios simboliu. XXXV Savanorių žaidynės tai liudijimas apie ilgametes tradicijas, bendrystę ir nenutrūkstamą ryžtą siekti aukštų rezultatų,“ – sakė KASP vadas **plk. Darius Vaicikauskas**, sveikindamas nugalėtojus ir dėkodamas kariams už dalyvavimą žaidynėse.

XXXV Savanorių žaidynių atidarymo akimirkos

KASP kariai iš visos Lietuvos, taip pat atstovai iš Latvijos „Zemessardze“, Lenkijos Teritorinės gynybos pajėgų, JAV karių bei Šaulių sąjungos atstovų komandos varžėsi 9-iose komandinėse rungtyse

Paskutinįjį birželio savaitgalį, KASP kariai iš visos Lietuvos petys į petį su NATO sąjungininkais iš Latvijos nacionalinės gvardijos (lat. *Zemessardze*), Lenkijos Teritorinės gynybos pajėgų, JAV kariais bei Šalių Sąjungos atstovais varžėsi 9-iose rungtyse:

- kovinio šaudymo,
- svarsčių kilnojimo,
- funkcinio sporto,
- granatų metimo,
- moterų karinės penkiakovės,
- krepšinio 3x3,
- galiūnų,
- virvės traukimo,
- šaudymo.

Vyko ir 3 nekonkursinės rungtys, organizuotos Vilniaus įgulos karininkų Ramovės ir šių metų žaidynių šeimininkų KASP Vyčio apygardos 5-osios rinktinės karių.

ATKELTA IŠ 13 PSL.

- Savanorių žaidynės – tai daugiau nei tik fizinio pasirengimo varžybos. Tai viena seniausių ir unikaliausių tradicijų visoje Lietuvos kariuomenėje. Žaidynės, kurios pirmą kartą surengtos dar pačioje Savanorių pajėgų gyvavimo pradžioje, tapo ryškiu savanoriškumo, bendrystės ir pasiryžimo ginti Tėvynę simboliu.
- Ši tradicija, gyvuojanti jau 35-erius metus, yra neatsiejama nuo Savanorių pajėgų tapatybės. Žaidynėmis siekiama skatinti karių fizinį aktyvumą, populiarinti sportą ir kūno kultūrą tarp karių savanorių bei profesinės karo tarnybos karių, tuo pačiu stiprinant jų fizinį pasirengimą, išvermę ir gebėjimą veikti komandoje. Varždamiesi, kariai ne tik kovoja dėl pergalių, bet ir kuria ilgalaikius ryšius, dalijasi patirtimi bei ugdo pasididžiavimą savo tarnyba.

Žaidynėse siekiama skatinti karių fizinį aktyvumą, todėl daug veiklos buvo ne tik konkursinių, bet ir nekonkursinių rungčių dalyviams.

1 vieta

2 vieta

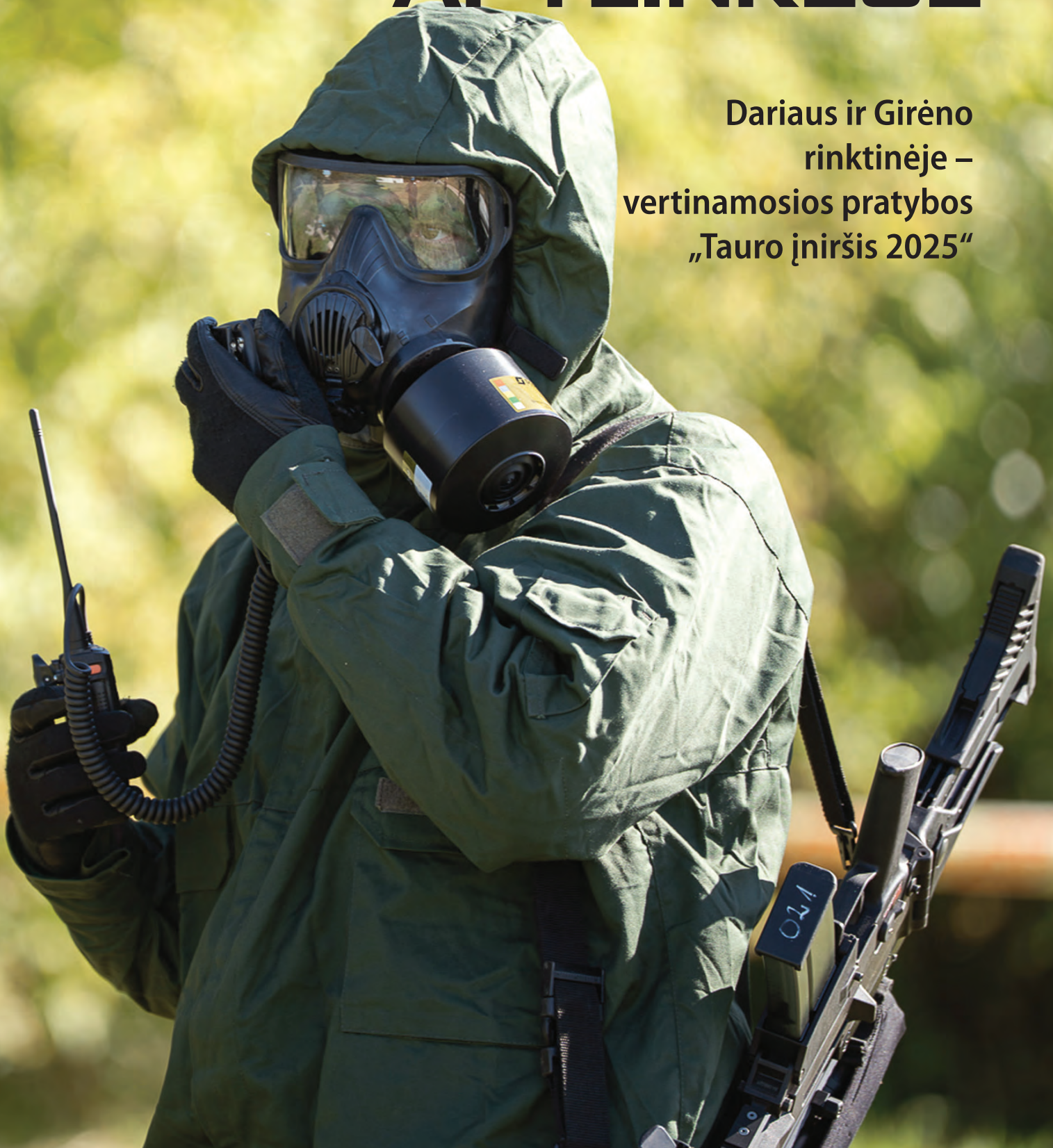

3 vieta

- Susumavus varžybų rezultatus, 35-tąjį kartą KASP organizuotose Savanorių žaidynėse 1-ąją vietą iškovojo – Didžiosios Kovos apygardos 8-osios rinktinės komanda, (Vilnius).
- 2-osios vietos prizas atiteko šių žaidynių organizatoriams – Vyčio apygardos 5-osios rinktinės komandai, (Panevėžys).
- 3-iąją vietą užėmė Dariaus ir Girėno apygardos 2-osios rinktinės komanda, (Kaunas).
- Tradiciškai kasmet žaidynes organizuoja vis kita rinktinė, jos vyksta skirtingose Lietuvos vietose. Šiomet Savanorių žaidynių šeimininkai KASP Vyčio apygardos 5-osios rinktinės kariai uždarymo ceremonijoje žaidynių vėliavą perdavė Didžiosios Kovos apygardos 8-ajai rinktinei, (Vilnius).

ĮNIRŠĖS TAURAS BLAŠKĖSI KAUNO APYLINKĖSE

Dariaus ir Girėno
rinktinėje –
vertinamosios pratybos
„Tauro įniršis 2025“

„Tauro įniršis“: tarpinstitucinis bendradarbiavimas ir ekstremalių situacijų scenarijai

- KASP Dariaus ir Girėno rinktinė Kaune visada stengėsi būti lyderė tarpe visų KASP rinktinių. Šių metų rudenį Kaune buvo suplanuoti ir suorganizuoti mokymai, kurių jau seniai nebuvo. Pratybos išsiskyrė ypatingu bendradarbiavimu – kartu dalyvavo ir civilinės institucijos.
- Pratybose dalyvavo daugiau nei 700 karių savanorių ir 60 profesinės tarnybos karių, apie 300 kitų institucijų atstovų ir daugiau nei 500 Lietuvos šaulių sąjungos narių.
- Rugsėjo 25–28 d. vykusiose karinėse pratybose Dariaus ir Girėno rinktinės kariai savanoriai treniravosi vykdyti taktines gynybos užduotis, saugoti strategiškai svarbius objektus, užtikrinti visuomenės saugumą, greitai reaguoti į ekstremalias situacijas ir stiprinti tarpinstitucinę sąveiką ir pasitikėjimą.
- Gynybos operacijos, taktinės užduotys, ekstremalios situacijos, komandinis darbas ir greita reakcija – tai tik dalis šių pratybų scenarijaus.
- Kartu su KASP kariais pratybose dalyvavo Valstybinė priešgaisrinė apsaugos ir gelbėjimo tarnyba, Policija, Viešojo saugumo tarnyba, Karo policija, Lietuvos šaulių sąjunga, Povilo Plechavičiaus kadetų licėjus, Inžinerijos ir Jėgerių batalionų atstovai, KASP Dainavos bei Vyčio rinktinių kariai. Pratybų metu kariai savanoriai mokėsi veikti drauge su Kaišiadorių, Šakių, Prienų, Kėdainių rajonų ir Kauno savivaldybėmis.
- KASP Dariaus ir Girėno 2-osios rinktinės vado plk. ltn. Egidijaus Morkūno teigimu, visos pratybose dalyvavusios institucijos buvo sėkmingai įsitraukusios į planavimo procedūras ir savo teigiamu požiūriu bei didelėmis pareigūnų pajėgomis rėmė visus „Tauro įniršio“ scenarijaus sumanymus.

Civiliai gyventojai buvo perspėti, kad uniformuoti bei ginkluoti kariai, šauliai ir policijos pareigūnai patruliuos vietovėse, įrenginės patikros punktus ir vykdys kitas užduotis

Kpt. Simonas Martinaitis
206 pėstininkų kuopos vadas

„Tauro įniršio“ pratybos ne tik įvertino Dariaus ir Girėno rinktinės karių savanorių pasirengimą, bet ir atskleidė tvirtą nusiteikimą spręsti sudėtingas situacijas ir vykdyti užduotis net ir tada, kai jėgos senka.

Jonavos kuopos vadas **kpt. Simonas Martinaitis** įsitikinęs, jog sąveika su kuopos atsakomybės rajono institucijomis neabejotinai sustiprino pasirengimą veikti išvien ekstremalių situacijų metu ir visapusiškai užtikrinti visuomenės saugumą.

Kad išmokyti veikti kartu

Pasak pratybose gausiai dalyvavusių Šaulių sąjungos atstovų, jie gavo progą praktiškai pasitikrinti, kaip ištikus ekstremaliai situacijai bendradarbiauja kariai, šauliai, įvairių tarnybų pareigūnai ir vietos bendruomenės.

Šių metų pratybose „Tauro įniršis“ įėgas kartu su šauliais suvienijo kaip niekada daug karinių ir sukarintų bei civilinių tarnybų, taip pat civilinių bendruomenių narių. Šauliai kartu su KASP kariais savanoriais, Viešojo saugumo tarnybos pareigūnais ir kitomis institucijomis praktiškai išbandė svarbių strateginių objektų apsaugos perėmimą bei kitų užduočių vykdymą. Kartu su Kėdainių savivaldybės ekstremalių situacijų operacijų centru šauliai treniravosi, kaip evakuoti žmones iš mokymo įstaigų.

Pratybų metu taip pat buvo mokomasi suteikti pirmąją medicinos pagalbą, transportuoti sužeistuosius, padėti gyventojams, patekusiems į kritines situacijas. Į pratybas įsitraukė ir bendruomenės. Pilietiškai vietos gyventojai galėjo save išbandyti savanorių, sužeistųjų ar „karo pabėgėlių“ vaidmenyje. Tai buvo galimybė praktiškai pamatyti, kaip veiktų pagalbos mechanizmai įvairių krizių ar net karo atveju.

Ats. kpt. Vytautas Žymančius
LŠS Vytauto Didžiojo šaulių
2-osios rinktinės vadas

LŠS Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės vadas **ats. kpt. Vytautas Žymančius** teigė, jog, gyvenant šiuolaikinėmis sąlygomis, privaloma dirbti vienu ritmu. „Tik pratybose įmanoma sužinoti, kaip esame pasiruošę veikti realioje situacijoje. Šiemet pirmą kartą įtraukėme ne tik institucijas, bet ir vietos bendruomenes. Džiaugiamės jų entuziazmu – žmonės nori ne tik stebėti, bet ir aktyviai dalyvauti, mokytis ir pasiruošti visiems scenarijams“, – sakė atsargos karininkas.

Pratybų metu civiliai gyventojai buvo perspėti, kad uniformuoti ir ginkluoti kariai patruliuos vietovėse, naudos imitacinius šaudmenis, garsines ir dūmines priemones, skirtingose vietose buvo įrengti patikros punktai, o kai kurios teritorijos aptvertos įspėjamosiomis juostomis.

209-osios kuopos skyriaus vadas **lt. Žygimantas Merkys** KASP tarnauja jau trejus metus. Karys savanoris prieš tai baigė Jaunesniųjų karininkų vadų kursus ir įgijo aukštąjį išsilavinimą. Karininkui vadovaujant, du Dariaus ir Girėno rinktinės karių savanorių skyriai per daugiau nei parą įsirengė apsaugos pozicijas prie Kaišiadorių savivaldybės. Savivaldybė geranoriškai sutiko bendradarbiauti su savanoriais ir leido įsirengti įtvirtinimus. Pats savivaldybės pastatas buvo apjuostas spygliuotos vielos užtvara, įrengti smėlio maišų ir fortifikaciniai įtvirtinimai, pastatyta palapinė darbuotojų įėjimosi kontrolei. Pagal pratybų legendą kariai savivaldybės apsauga užsiėmė paskelbus nepaprastąją padėtį:

„Turime informacijos, kad į Lietuvos teritoriją prasmuko neaiškūs asmenys ir gali vykdyti provokacijas prieš civilinės valdžios įstaigas. Mūsų tikslas yra

Ltn. Žygimantas Merkys
209-osios kuopos skyriaus vadas

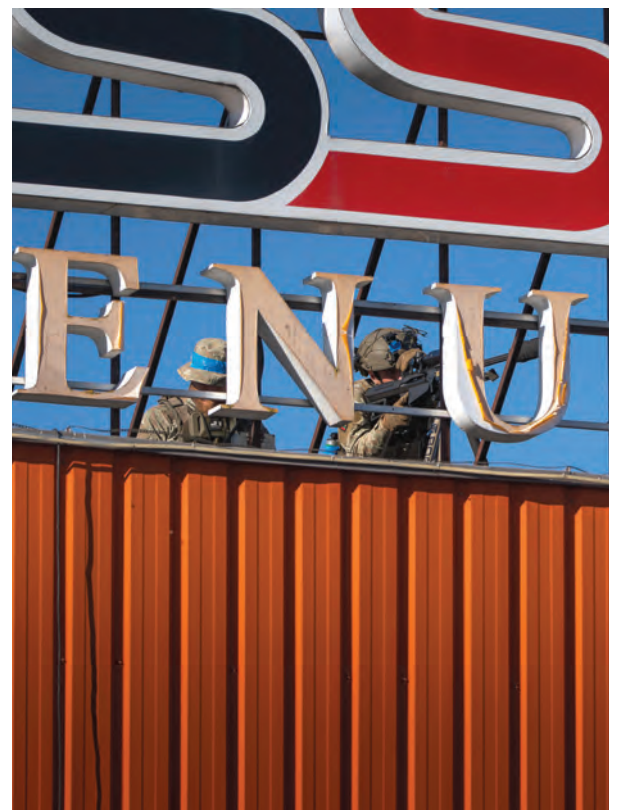
apsaugoti strateginės reikšmės objektą – savivaldybę. Dviem skyriams buvo priskirta snaiperių grupė, stebėjusi situaciją nuo netoli savivaldybės esančių gretimų daugiaaukščių namų stogų, tam, kad užtikrintų saugumą ir apsaugotų nuo galimų provokacijų. Patiems savivaldybės darbuotojams mūsų mokymai įdomūs. Per pastatytą palapinę mes pagal sąrašą įleidžiame darbuotojus su dokumentais, tik lankytojų, deja, neįleidžiame. Apie tai iš anksto buvo pranešusi pati savivaldybė. Kariai savanoriai patenkinti pratybomis, nes tai naujos patirtys ir įgūdžiai. Man pačiam po studijų ir jaunesniųjų karininkų vadų kursų reikėjo papildomos veiklos, todėl pasirinkau tarnybą Savanorių pajėgose, kaip optimaliausią variantą. Čia yra ne tik galimybė dalyvauti pratybose, gauti naujų karinių įgūdžių ir žinių, bet ir finansinė paskata. Kario savanorio tarnyba yra ne tik įdomi, bet ir visapusiškai naudinga, todėl visus skatinu nedvejoti ir drąsiai prisijungti prie KASP“, – sakė ltn. Ž. Merkys.

Pratybų „Tauro įniršis“ metu mokymų organizatoriai ir bendruomenių nariai galėjo praktiškai pamatyti ir įvertinti, kaip veiktų kariuomenė ir kitos įjungtos struktūros, įvairūs pagalbos mechanizmai krizių ar net karo atveju

Į pratybas įsitraukė ir bendruomenės. Pratybose dalyvavę pilietiškai vietos gyventojai galėjo save išbandyti savanorių, sužeistųjų ar „karo pabėgėlių“ vaidmenyje. Tai buvo galimybė praktiškai pamatyti, kaip veiktų pagalbos mechanizmai įvairių krizių ar net karo atveju.

Incidento metu neaiškiomis
cheminėmis medžiagomis
apsinuodiję kariai sulaukė gerai
aprūpintų ir kvalifikuotų ugniagesių
gelbėtojų pagalbos.

prieigose patyrė avariją. Transporto priemonėje važiuavęs žmogus tariamai žuvo, o ten buvusios neaiškios cheminės medžiagos pasklido aplinkoje. Kariai, visa laimė, turėjo apsaugos priemones – dujokaukes ir jomis pasinaudojo, tačiau net 4 iš 5 spėjo apsinuodyti, todėl turėjo sulaukti ugniagesių gelbėtojų ir medikų pagalbos, kurie – vieninteliai kvalifikuoti – šioje situacijoje galėjo padėti. Kariai įkvėpę nuodingų medžiagų, pasak pratybų legendos, pasijuto blogai, todėl skubiai į pagalbą atvykę ugniagesiai su tinkama įranga, ėmėsi gelbėti apsinuodijusius. Pasak grandies vadės, kiti kontrolės punktai taip pat jau pirmąją pratybų parą stebėjo priešiškas pajėgas, girdėjo šūvius savo atsakomybės rajonuose arba su priešu susidūrė akis į akį.

Šešerius metus Savanorių pajėgose tarnaujanti mergina vertina galimybę dalyvauti tokiose pratybose, kuriose netrūksta dinamikos, nestandartinių užduočių ir kur veiksmas veja veiksmą. Miglė tiek civiliam gyvenime, tiek karinėje tarnyboje nevengia išbandymų, dalyvauja pėsčiųjų žygiuose, bėgimuose, kopia į kalnus, yra dalyvavusi tarptautinėje misijoje Malyje.

Cheminė avarija karių kontrolės poste

Gr. Miglė Kerpauskaitė iš Dariaus ir Girėno rinktinės vadovavo karių grandžiai kontrolės poste. Anot vadės, ankstyvą rytą įrengė kontrolės postą ir pradėjo vykdyti rutiną, jos kariai jau per kelias valandas susidūrė su pirmuoju incidentu. Karių savanorių grandis stebėjo kelią, kai prie jų dideliu greičiu atlėkęs automobilis posto

Gr. Miglė Kerpauskaitė vadovavo karių grandžiai kontrolės poste

Pasak pratybų legendos, kariai įkvėpę nuodingų medžiagų, pasijuto blogai, todėl skubiai į pagalbą atvykę ugniagesiai su įranga ir policininkai ėmėsi gelbėti apsinuodijusius savanorius

Svarbiausia planavimas – pratybos tik vyšnaitė ant torto

Dariaus ir Girėno rinktinės vadas plk. ltn. Egidijus Morkūnas tvirtino, kad šios „Tauro įniršio“ pratybos yra tik geras apšilimas prieš kitais metais vyksiančias pratybas „Tvirtas skydas“. Anot vado, pratybos susidėjo iš dviejų dalių – Taikos meto užduočių vykdymo fazės, po kurios sekė perėjimas į ginkluotą valstybės gynybą. Tokio masto pratybas Dariaus ir Girėno rinktinė pastaraisiais metais organizavo pirmą kartą.

„Situacijai paaštrėjus, mes iš karto perisime į ginkluotą valstybės gynybą, ir tos institucijos, su kuriomis mes bendradarbiavome ankstesnėje fazėje, užtikrinsios saugumą, mums padės, kai reikės, o valstybės gynybos smagalyje bus kariuomenė. Pačias „Tauro įniršio“ pratybas siekėme padaryti kuo realistiškesnes, ne veltui, be anksčiau išvardintų įstaigų ir dalinių, pakvietėme pratybose dalyvauti Kadetų licėjaus, Inžinerijos ir Jėgerių batalionų atstovus. Iš KASP Prisikėlimo rinktinės šiais metais pasikvietėme stebėtojus, o iš Vyčio rinktinės – snaiperių grupę. Pratybas pradėjome organizuoti ir planuoti

„Pratybose pabandėme išsikelti aukštesnius tikslus ir eiti sunkesniu keliu, nei paprastai. Tie patys ugniagesiai negesino elementaraus gaisro, bet dirbo cheminio užterštumo sąlygomis, su specialiais kostiumais, imituodami darbą su pavojingomis medžiagomis. Kokybiškai viską atlikti reikėjo daug laiko ir pastangų, būtent to ir siekėme, neieškojome lengvų kelių, norėjome patikrinti, kaip vyksta bendradarbiavimas tarp institucijų. Būtent Taikos meto užduočių vykdymo metu tarpinstitucinis bendradarbiavimas matomas labiausiai. Pavyzdžiui, Šakiuose Valstybės sienos apsaugos tarnyba labai gausiai prisidėjo prie mūsų pratybų. Kad nesukeltume rūpesčių tikrame pasienio ruože, pratybų reikmėms priskyrėme žaidybinį pasienio ruožą, kur tiek pasieniečiai, tiek kariai savanoriai galėjo vykdyti savo procedūras. Šiame objekte su kinologais ir su priemonėmis, paimtomis iš kontrmobilumo parko, buvo vykdomos kontrolės posto užduotys.“

taip, kaip reikalauja doktrina, nuo sausio mėnesio. Visos pratybose dalyvaujančios institucijos šiemet buvo labai geranoriškai nusiteikusios, manau, dėl sudėtingos geopolitinės padėties Europoje. Manau,

Plk. ltn. Egidijus Morkūnas
Dariaus ir Girėno rinktinės vadas

svarbiausia yra geras pratybų planavimas, o pačios pratybos tėra to nuoseklaus planavimo darbo vaisiai, vyšnaitė ant torto, kurią per kelias pratybų paras belieka nuskinti“, – pasakojo rinktinės vadas.

Rinktinės štabas per mokymus kontroliavo bendrą pratybų eigą, kad neįvyktų nenumatytų įvykių, ir stebėjo, kad būtų pasiekti pratybų tikslai ir siekiniai. Jeigu, incidentas ar suplanuota pasala, tarkime, vienetui nepavykdavo, tam skyriui buvo sudaromos sąlygos viską pakartoti, pasitreniruoti, kadangi vykdyti šias užduotis kariai mokėsi pastaruosius du metus.“

Plk. ltn. Egidijus Morkūnas

Rinktinės vadas suskaičiavo, jog pratybose buvo suplanuota apie 50 incidentų. „Verta pabrėžti, kad nors incidentas, jo vykdymo vieta ir laikas būdavo tiksliai sustyguoti, tačiau jo eiga ir baigtis priklausė tik nuo tų karių ir personažų, kurie dalyvavo incidente. Dalis rinktinės pajėgų buvo oponuojančios pajėgos, kita, didžioji dalis – treniruojamoji auditorija. Kaip rinktinės vadas, kuopų vadams palikau laisvę priimti sprendimus. Incidente nebuvo nulemta, kas laimės, viskas priklausė tik nuo to, kaip kariai sugebės susidoroti su situacijos aplinkybėmis. Tai jau niekur nebuvo parašyta, ką tiksliai reikia padaryti, todėl prieš veiksmą, tiek viena, tiek kita pusė privalėjo atlikti savo veiksmų planavimą“, – pasakojo plk. ltn. Egidijus Morkūnas.

Žuvęs ugniagesys niekam nepadės

Ugniagesiai, gavę pranešimą apie įvykusį incidentą, reagavo nedelsdami. Iškart atvyko didelės ir specializuotos pajėgos. Atvykę pareigūnai iškart pradėjo gelbėjimo darbus. Konteinervežis atvežė Masinio švarinimo palapinę, kurioje buvo nušvarinti kontrolės poste nukentėję Dariaus ir Girėno rinktinės kariai. Iš viso atvyko net 5 ugniagesių mašinos. Jau minėtas išskleistas konteinervežis buvo pasirengęs karių ir civilių švarinimo darbams, nes švarinamųjų asmenų kiekis galėjo būti labai didelis, taip pat atvyko Kauno 5-oji ugniagesių komanda su cisterna ir cheminis automobilis. Pagal esamą tvarką turėjo būti organizuojami trys koridoriai – vyrams, moterims ir vaikams. Ten pat būtų surenkami ir išmetami užteršti nukentėjusiųjų drabužiai bei išduodami pakaitiniai. Patys pareigūnai, dirbantys su nukentėjusiais, privalėjo būti apsirengę specialiais A1 lygio apsauginiais kostiumais – tai aukščiausio lygmens apsauga. Ugniagesiai avarijos vietoje, kur buvo pažeistas automobilis su chemikalais, nustatė jų sudėtį ir lokalizavo taršą. Po to į įvykio vietą ugniagesiai atsigabeno sunkiai sveriančią karpymo įrangą, kuria sukarpė sumaitotą

Nerijus Spancernas

Ugniagesių pajėgų valdymo vyriausiasis specialistas

automobilį ir išlaisvino ten įstrigusį, įvyko metu žuvusio, „teroristo“ kūną. Anot ugniagesių, pagal skirtingus pavojaus lygius parenkama operacijoje naudojama apranga ir su ja dirbama.

Nerijus Spancernas, ugniagesių pajėgų valdymo vyriausiasis specialistas, teigė, jog tokios pratybos labai naudingos visoms tarnyboms, kadangi tik tokioje aplinkoje mes galime rimtai pasitreniruoti. „Visos tarnybos susijungia spręsti vienos bendros užduoties. Mes dirbame tik tuomet, kai policija arba kariuomenė

gali užtikrinti mūsų saugumą, nes žuvęs ugniagesys jau niekam nepadės. Mums svarbiausia pareigūno gyvybė, o tik po to technika. Taip pat atviras klausimas, kas, įvykus teroristiniam aktui, tokioje situacijoje vadovaus, kas ir kur pateiks informaciją apie įvykį, kas skaičiuos nuostolius: juk dirba net keletas tarnybų – veikia ir kariuomenė, ir policija, ir mūsų ugniagesiai. Gerai, kai tokie pasvarstymai vyksta pratybose, o ne realių incidentų metu“, – sako ugniagesys.

Gelbėjimo operacijai vadovavo Evaldas Korsakas. Iš viso situacijai suvaldyti, kartu su štabo, valdymo ir vadovavimo pareigūnais, buvo pasitelkta 18 statutinių pareigūnų.

Patys pareigūnai, dirbantys su nukentėjusiais, privalo būti apsirengę specialiais A1 lygio apsauginiais kostiumais – tai aukščiausio lygmens apsauga. Ugniagesiai gelbėtojai avarijos vietoje, kur buvo pažeistas automobilis su chemikalais, nustatė jų sudėtį ir lokalizavo taršą.

Gr. Michail Lysenko, št. srž. Vaigos Zalatoriūtės ir vyr. eil. Linos Kasparaitės - Balaišės nuotraukos

„Nukentėjusiemis“ kariams savanoriams padėjo ugniagesiai gelbėtojai ir policijos pareigūnai

Karas niekada nebus patogus

Spalio 3–5 dienomis
Prisikėlimo rinktinė
surengė pėstininkų kuopų
vertinamąsias pratybas
„Saulės kirtis 2025“.

- Pratybos vyko Šiaulių krašte – Pakruojo, Šiaulių, Mažeikių, Akmenės ir Jonišio rajonuose, kur rinktinės kariai kartu su Latvijos „Zemessardze“ 51-ojo bataliono savanoriais, Lietuvos policijos, Karo policijos, Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, medicinos tarnybų specialistais bei Lietuvos karo akademijos žvalgais vykdė kompleksines užduotis.
- Pratybų pirmojoje dalyje buvo įvertintos daugiau nei pusė Prisikėlimo rinktinės pėstininkų kuopų. Likusios kuopos buvo įvertintos pratybose „Saulės kirtis 2“, kurios įvyko pačioje spalio pabaigoje.
- Pagrindinės pratybų užduotys – objekto gynyba, pasalų vykdymas, padalinių valdymo procedūros.
- Štabo ir aprūpinimo būrys užtikrino logistinį palaikymą – įrengė aprūpinimo punktus, išskleidė vadavietę ir rūpinosi jos funkcionavimu.

Rinktinės kariai vykdyti kontrolės punktų užduotis treniravosi kartu su Lietuvos policijos specialiuoju būriu, Lietuvos karo akademijos žvalgais, Lietuvos kariuomenės Karo policija bei Lietuvos kelių policijos padaliniais. Į rinktinės pratybų scenarijų buvo sėkmingai integruota Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo tarnyba bei civiliai medikai, su kuriais treniruotasi vykdyti sužeistųjų evakuacijos ir pagalbos sužeistiesiems mūšio lauke veiksmus.

Anot rinktinės vadės **plk. ltn. L. Jiezniénės**, Prisikėlimo rinktinės kovinio rengimo skyriaus, taip pat rinktinės vadovybės iniciatyva šiemet buvo suorganizuotos tokios pratybos, kokių anksčiau nebuvo.

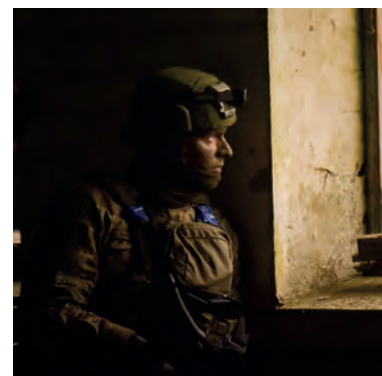
Karininkė pasakodama apie pratybų eigą ir sumanymą, pabrėžia, kad „Saulės kirtyje“ dalyvaujantiems padaliniais teko veikti ne savo kuopų atsakomybės rajonuose, o gretimų. „Mūsų pratybų planuotojų tikslas buvo išstumti kuopų ir skyrių vadus iš jiems pažįstamų teritorijų. Iš esmės visų padalinių atsakomybės rajonai yra rinktinės atsakomybės rajone, o rinktinė turi būti pasirengusi vykdyti jai keliamas užduotis, nepaisant to, kad, tarkim, Šiaulių kuopa vykdys užduotis Pakruojojje. Visos kuopos turi būti pajėgios kovoti rinktinės atsakomybės rajone, nesvarbu, ar jis sutampa su jos atsakomybės rajonu pagal jos dislokacijos vietą“.

Plk. ltn. Lina Jiezniénė
Prisikėlimo rinktinės vadė

„Pratybas galima pavadinti ir tarptautinėmis. „Saulės kirtyje“ dalyvavo ir Latvijos „Zemessardzės“ karių vienetas iš Dobelės. Toks bendradarbiavimas mums yra labai svarbus, nes rinktinės teritorija ribojasi su kaimynine valstybe. Gebėjimas susišnekėti „viena kalba“ ir sąveikumas karo sąlygomis realios krizės metu įgautų ypatingą svarbą. Todėl latvių būrio atvykimas čia sudaro sąlygas pasisemti geros patirties iš kaimyninių pajėgų.“

NUKELTA Į 30 PSL.

Pratybose dalyvavo ir Latvijos „Zemessardzės“ karių vienetas iš Dobelės, veikęs petys į petį su Prisikėlimo rinktinės kariais

Anot pulkininkės, vienas pratybų tikslų buvo sukelti kuopų vadams dilemas: ne tik todėl, kad buvo sukeisti atsakomybių rajonai, bet ir todėl, kad kuopų vadai buvo smarkiai apriboti tiek resursais, tiek tam tikrų sprendimų priėmimo laiku.

„Todėl galime drąsiai teigti, kad kažkas šiose „Saulės kirčio“ pratybose buvo padaryta kitaip, pirmą kartą. Padalinių vadams vietų, kur tobulėti, tikrai yra, tačiau žinant tai, kad tai buvo ne jų atsakomybės rajonai, visiems pavyko įsikurti, kuopų valdymo grupėms pavyko susirasti vadavietėms tinkamas vietas. Karių išgyvenamumo faktorių mūsų lauke pirmiausia lemia individualūs ir tik po to kolektyviniai įgūdžiai. Beje, antroje „Saulės kirčio“ pratybų dalyje taip pat galiojo visi šie pokyčiai, tik, gaila, kad nebeturėjome galimybės „nuslėpti“ nuo likusių kuopų vadų, kad jų atsakomybės rajonas tikriausiai nesutaps su jų dabartiniu atsakomybės rajonu. Vienintelis nežinomas buvo tas, kad jie nežinojo, kokia tiksliai teritorija jiems teks.

Rinktinės kariams naudinga ne tik praplėsti savo akiratį, veikiant kito padalinio atsakomybės teritorijoje, bet ir dirbti drauge su savo sąjungininkais bei kaimynais. Tarptautinis bendradarbiavimas su Latvijos savanorių vienetais vyksta jau tris dešimtmečius. Rinktinės teritorija ribojasi su kaimynine Latvijos valstybe, todėl gebėjimas susišnekėti „viena kalba“ ir būti sąveikiais karo sąlygomis yra labai svarbus. Bendradarbiavimas su Latvijos savanoriais jau ateinančiais metais gali plėstis. Kol kas Latvijos savanoriai dalyvauja tik „Saulės kirčio“ pratybose, o mūsų Prisikėlimo rinktinės atstovai vyksta į „Namejs“ pratybas. Mano nuomone, su broliais latviais galima rasti ir daugiau sąveikumo. Jau ateinančiais metais planuoju aplankyti artimiausių Latvijos „Zemessar-

607 pėstininkų kuopos vadas kpt. Gytis Jazdauskas pratybose bendrauja su „žiniasklaidos“ atstove

dze“ batalionų vadus, su kuriais ieškosime galimybių dalyvauti bendrose pratybose ir plėtoti kitokio formato bendradarbiavimą“, – sakė rinktinės vadė plk. lt. Lina Jiezniėnė.

Pratybose taip pat dalyvavo LKA žvalgų būrelis, kuriame papildomai treniruojasi ypač motyvuoti kariūnai. Rinktinės žvalgai turėjo galimybę dirbti kartu su kariūnais ir keistis patirtimi. Tai irgi buvo abipusiai naudinga, kaip ir bendradarbiavimas su civilinėmis įstaigomis.

Kaip pasakojo plk. lt. L. Jiezniėnė, „Saulės kirčio“ metu vyko glaudus bendradarbiavimas su civilinėmis institucijomis ir jėgos struktūromis, jas įtraukus į pratybų scenarijų. Specialusis policijos būrys treniravosi saugiai pašalinti („ištraukti“) nusikaltimais įtariamus žmones iš objekto: kadangi asmenys, pagal legendą, buvo nusikaltėliai, juos policijai reikėjo sulaukyti. „Mūsų kariams buvo įdomu pamatyti, kokias sąlygas reikia sudaryti kartu veikiantiems policijos pareigūnams, kad jie galėtų įvykdyti operaciją. Kelių policijai mus įgalino įrengti ir vykdyti kelių kon-

trolės postus. Taip pat į pratybas integruojame ir Priešgaisrinę apsaugos ir gelbėjimo tarnybą. Mūsų 1-ojo lygio medicinos punkte (ROLE 1) dirbo ir vienas civilis medikas. Visos pratybose dalyvavusios institucijos buvo labai pozityviai nusiteikusios ir džiaugėsi proga dalyvauti karinėse pratybose. Galima pasidžiaugti ir tuo, kad mūsų lauke karo medikai sklandžiai vykdė sužeistųjų evakuaciją. Turėjome pakankamai medicininio personalo, rinktinės pajėgumus taip pat papildė kariai iš Dragūnų bei Margirio batalionų ir Karo medicinos tarnybos. Šis jų veikimas kartu padėjo suprasti, ko reikia ir ko dar trūksta visoms organizacijoms, kad visi sugebėtų puikiai bendradarbiauti ir sužeistųjų karių gyvybės būtų išsaugotos. Karas nebuvo, nėra ir nebus patogus! Organizuodami pratybas nusprendėme ištraukti tiek kuopų, tiek skyrių vadus iš komforto zonos ir ugdyti jų gebėjimą prisitaikyti prie situacijos, o ne situaciją pritaikyti prie savo poreikių. Štai kur „Saulės kirčio“ pratybų tikslas“, – tvirtina Prisikėlimo rinktinės vadė plk. lt. L. Jiezniėnė.

Pratybose ugdytas Prisikėlimo rinktinės kuopų ir skyrių vadų gebėjimas prisitaikyti prie situacijos

Prisikėlimo rinktinės kariai, dalyvavę pratybose, pademonstravo aukštą motyvaciją ir profesionalumą. Jų susitelkimas ir ryžtas leido sėkmingai įvykdyti užduotis bei dar kartą įrodyti rinktinės pasirengimą veikti bet kokiomis sąlygomis

Mūsų santykiai su Lietuvos savanoriais – labai geri – broliški

Tarp pratybose drauge su Lietuvos savanoriais dalyvaujančių Latvijos karių savanorių ir keleto profesinės karo tarnybos karių buvo netikėta sutikti Latvijos „Zemessardze“ atstovų, puikiai kalbančių lietuviškai.

Srž. Sintija Lintine puikiai kalba lietuviškai, kai reikia, gali net vertėjauti. Seržantės mama – tikra žemaitė, kilusi iš Užvenčio. Pasak karės, Lietuvoje dar yra likę giminaičių, kuriuos ji kelis kartus per metus aplanko ir su kuriais bendrauja lietuviškai. Taip Sintijai pavyko neužmiršti lietuvių kalbos. Seržantė jau šešti metai tarnauja Latvijos Savanorių pajėgose „Zemessardze“. Dirbdama civilinį darbą moteris nuobodžiavo, todėl gyvenime nusprendė paieškoti dinamiškesnio užsiėmimo. Pirmiausia į „Zemessardze“ įstojo kare savanore. Po kurio laiko nusprendė pretenduoti į profesinę tarnybą. Tai jai pavyko ir tarnyba klostėsi puikiai, todėl karė, neilgai trukus, baigė kursus Puskarininkų mokykloje, ir jai buvo suteiktas seržantės laipsnis. „Tarnaudama savanore supratau, kad noriu būti profesinės karo tarnybos kare. Esu seržantė ir dabar laikiu naujų kursų, kad turėčiau galimybę gauti aukštesnį laipsnį“, – atvirauja srž. S. Lintine.

Civiliniame gyvenime Sintija buvo darbo bei priešgaisrinės saugos specialistė. Civilinis darbas savo specifika nedaug skyrėsi nuo to, ką jai dabar tenka daryti kariuomenėje. Aišku, čia kur kas įdomiau, vyksta karinės pratybos, užsiėmimai, išduodami ginklai, uniforma – visi šie atri-

Srž. Sintija Lintine

„Man patinka dalyvauti pratybose, ypač čia, atvykus į Lietuvą. Esame ne kartą dalyvavę pratybose su 606-ąja Jonišio kuopa, dabar taip susiklostė, kad dirbame su Pakruojo 607-ąja. Mūsų santykiai – labai geri, net geresni nei draugiški, sakyčiau – broliški. Susitikę su kuopos senbuviais ne tik rankas vienas kitam paspaudžiame, bet ir apsikabiname. Joniškiečiai pas mus atvyksta į pratybas „Namejs“, o mes čia tradiciškai atvykstame į „Saulės kirtį“ ir „Tvirtą skydą“. Mūsų naudojama taktika ir ginkluotė labai panaši, nors skirtumų ir yra. Mes dar turime išlaikę senus visureigius „Volvo“, taip pat pajėgose naudojame stambaus 50-ies kalibro kulkosvaidžius, turime šešiaračius. Granatsvaidžiai pas mus tokie patys, automatiniai šautuvai irgi“, – pasakoja srž. S. Lintine.

butai praturtina dabar karinės specialistės gyvenimą.

„Esu pastebėjusi, kad vyrai miškuose, kai reikia kelias paras praleisti šaltyje ir drėgmėje, palūžta pirmieji. Moterys yra

psichologiškai tvirtesnės ir kantresnės. Vyrams daugiau patinka žygiai, manevras, o kuomet reikia kantrybės, išrengti pozicijas ir ilgiau palaukti, tada jie neberanda sau vietos. Jeigu tenka daugiau pakentėti, kęsti šaltį arba drėgmę – irgi analogiška situacija. Man patinka dalyvauti pratybose, ypač čia, atvykus į Lietuvą. Esame ne kartą dalyvavę pratybose su 606-ąja Jonišio kuopa, dabar taip susiklostė, kad dirbame su Pakruojo 607-ąja. Mūsų santykiai – labai geri, net geresni nei draugiški, sakyčiau – broliški. Susitikę su kuopos senbuviais ne tik rankas vienas kitam paspaudžiame, bet ir apsikabiname. Joniškiečiai pas mus atvyksta į pratybas „Namejs“, o mes čia tradiciškai atvykstame į „Saulės kirtį“ ir „Tvirtą skydą“. Mūsų naudojama taktika ir ginkluotė labai panaši, nors skirtumų ir yra. Mes dar turime išlaikę senus visureigius „Volvo“, taip pat pajėgose naudojame stambaus 50-ies kalibro kulkosvaidžius, turime šešiaračius. Granatsvaidžiai pas mus tokie patys, automatiniai šautuvai irgi“, – pasakoja srž. S. Lintine.

Pasak Sintijos, materialinis „Zemessardze“ aprūpinimas yra geras, nors naujesnio transporto ar ginkluotės kai kuriems padaliniais tenka palaukti. Kažkur aprūpinimas karius pasiekia greičiau, kažkur vėliau, tačiau kas yra kantrus, visada sulauks.

„Latvijoje kariai savanoriai, kaip ir Lietuvoje, turi sudalyvauti pratybose ne mažiau kaip 30 parų per metus. Pratybų tikrai netrūksta, kas pageidauja ir yra pasirengęs, gali dalyvauti ne tik savo bataliono, bet ir didesnio masto pratybose brigadoje ar Sausumos pajėgų mastu.“

Pratybose sujungėme lietuvių ir latvių savanorių skyrius

Vyr. srž. Bronius Jareckas, 607-osios kuopos kuopininkas, neslepia nuostabos, kad jo padaliniui buvo paskirtas gretimos kuopos atsakomybės rajonas:

„Siurprizas, žinoma, buvo, kad atsidūrėme ne savo rajone, tačiau tai visgi ta pati Šiaurės Lietuva. Jau pirmąją pratybų dieną teko susirasti, kur įsikurti vadavietę, numatyti, kur bus skyrių pozicijos. Taip pat teko perdaryti savo gynybos planą. Mano galva, viskas pavyko. Gavę gretimos kuopos atsakomybės rajoną, išsidėstėme ten, kur mums nurodė vadovybė, ir pradėjome vykdyti užduotis. Viena iš užduočių – tai logistinio punkto su tam tikru krovinium apsauga. Jeigu priešas užpultų, turime jį apginti. Sankryžoje prie logistinio punkto buvo sutelkti du 607-osios kuopos skyriai ir du skyriai iš Latvijos „Zemessardze“. Pagal pasirinktą vietą buvome miške, tačiau nurodytoje vietovėje dabar nėra labai patogų slėptis. Nors pokariu čia, partizano Tautvydo tėvūnijoje, miške glaudėsi ir aplinkiniuose rajonuose veikė nemažai partizanų“, – pasakoja vyr. srž. B. Jareckas.

- Partizano Tautvydo tėvūnija – viena iš trijų Kunigaikščio Žvelgaičio rinktinės, veikusios Jonišio ir Šiaulių apskrityse, tėvūnijų.
- Tautvydo vardu ji pavadinta Prisikėlimo apygardos vado 1949 m. birželio 23 d. įsakymu Nr.5.
- Tautvydas – Lietuvos kariuomenės leitenantas Martynas Kliausius, gimęs 1911 m. Joniškyje. Jis – Genio kuopos (vėliau rinktinės), vienijusios daugumą toje teritorijoje veikusių partizaninių būrių, organizatorius ir pirmasis jos vadas. Žuvo 1946 m. vasario 19 d. Latvijos miške.

Apie pratybų etapą Didžiajame Daunoravos miške pasakodamas puskarininkis prisimena 2023 metus, kai pro vietovę praūžus viesului giria stipriai išretėjo: daug seno miško yra išvartyta, ištisi kvartalai paversti kirtimais. „Išretėjusiame miške savanoriams sunkiau pasislėpti, tačiau ir priešui sunkiau prie mūsų prisėlinti nepastebėtam. Spėjome užimti pozicijas, pasidaryti inžinierines kliūtis ir užtvaras. Atsižvelgiant į naujausias tendencijas, mes turime dronų, tačiau rytas lietingas ir jų negalime panaudoti. Tas pats galioja ir priešui. Mums piktdžiugiškai smagu stebėti, kaip priešas vykdo žvalgybą aplink mūsų pozicijas, šliaužiodami po šlapius brūzgynus“, – sako vyr. srž. Bronius Jareckas.

Vyr. srž. Bronius Jareckas
607-osios kuopos kuopininkas

„Nebuvo sunku susitarti su vietiniais valdininkais ir verslininkais dėl galimų pagrindinių ir atsarginių vadaviečių. Stengiamės nelįsti į tokius objektus, į kuriuos nedera pagal doktriną. Vienas iš mūsų apribojimų buvo įsikurti rūsyje, o daugelis rūsių yra numatyti kaip priedangos. Tuo atveju teko svarstyti, kokia vieta yra optimaliausia.“

Besidairant logistikos punkte, iš tolumos atsklidavo variklio gausmas arba išdaviškai sutraškėdavo šakos, nors ten vaikščiojo ne žvėrys. „Tai priešas stengiasi išsiaiškinti, kur yra mūsų pozicijos, kur mūsų silpnos vietos. Mes čia esame treniruojamoji auditorija, o mūsų menamas priešas – Kelmės kuopa. „Priešo“ pajėgų turėtų būti proporcingai mūsų pajėgoms. Pratybose sekasi gerai, net ir su oru pasisekė, kadangi lyti pradėjo tik paskutinę pratybų dieną. Kuopos vadavietė pagal reikalavimus buvo įkurta vieno iš dabar nenaudojamų bendrabučių rūsyje, Jonišio miesto pakraštyje. Turėjome dar bent kelias alternatyvas, tačiau pasirinkome pirmąjį variantą. Nebuvo sunku susitarti su vietiniais valdininkais ir verslininkais

dėl galimų pagrindinių ir atsarginių vadaviečių. Stengiamės nelįsti į tokius objektus, į kuriuos nedera pagal doktriną. Vienas iš mūsų apribojimų buvo įsikurti rūsyje, o daugelis rūsių yra numatyti kaip priedangos. Tuo atveju teko svarstyti, kokia vieta yra optimaliausia. Lyginant su praėjusių metų „Saulės kirčiu“, šios pratybos yra stipresnės. Jada pusė kuopų, prisijungė Karo akademijos žvalgai ir dar Latvijos kariai savanoriai. Kiekvienais metais pastaruoju metu kažkas tobulėja, atsiranda nauja ginkluotė, nauja technika, kurią reikia integruoti į pratybas, turiu omenyje naujus snaiperinius šautuvus, kulkosvaidžius. Lietuviai patenkinti dirba kartu su latviais, kurie yra ypač motyvuoti kariai. Jų turimų visureigių pravažumas geresnis nei mūsų technikos. „Zemessardze“ dar turi išlaidkusių švediškos technikos, kurią anksčiau mes esame matę Dragūnų batalione: sunkvežimiai „Volvo“ – vadinamosios „tabletes“, vikšriniai transporteriai BV. Dirbame taip, kad vykdant užduotis skyriai visada būtų jungiami, taip skatinant karių bendradarbiavimą. Jei į užduotį eina vienas lietuvių skyrius, kitas būtinai bus latvių, taigi užduotyje yra dvi dešimtys karių, o vadovaujančiu būtinai paskiriamas lietuvis. Tuomet tai motyvuoja visus karius pasitempti – niekas nenori prastai pasirodyti prieš kaimynus. Gerai, kad mūsų taktinės procedūros yra vienodos“, – įsitikinęs vyr. srž. B. Jareckas.

Išbandymų nebijanti visažistė tapo paramedike

Sandra Gura, „Zemessardze“ paramedikė, pasakoja, jog civiliniame gyvenime dirba visažiste, o kare savanore tarnauja jau 15 metų. Savanorė juokauja, kad buvo jauna, todėl ir nuėjo tarnauti į Savanorių batalioną. Ji atėjo dėl kompanijos, nes ėjo jos draugai, tad ir pati užsirašė, nusprendė, kad verta pabandyti: „Iš pat pradžių reikėjo labai daug mokytis, treniruotis, tačiau vėliau viskas atsistojo į savo vėžes, mes tapome kariais.“

Sandra yra pirmos kuopos būrio paramedikė, o jos didžiuliam krepšyje sudėta viskas, kas reikalinga suteikti pagalbą net ne vienam sužeistajam. Sandra sako, kad su tuo krepšiu galėtų išgelbėti 4 lengvai sužeistus karius. Krepšio sudėtis gali skirtis, priklausomai nuo karinių pajėgų rūšies ir konkrečios misijos. Kovinio paramediko krepšio turinys yra griežtai orientuotas į gyvybę gelbstinčios pagalbos teikimą ekstremaliomis sąlygomis ir pritaikytas tam tikros misijos reikmėms. Svarbiausias dėmesys skiriamas masinio kraujavimo sustabdymui, kvėpavimo takų pralaidumo užtikrinimui ir gyvybės palaikymui, kol bus galima evakuoti nukentėjusįjį. Yra daug priemonių kraujavimo stabdymui, dar yra visokių vaistų, nuskausminamųjų ir pan.

Paramedikai Latvijos „Zemessardze“ rengiami Valmieros medicinos mokymo centre, kur atrinkti savanoriai mokosi vieną mėnesį, o juos rengia profesionalūs civiliniai medikai. Po dvejų metų vyksta

Vyr. eil. Sandra Gura

„Latvijoje karo paramedikai pagal savo kvalifikaciją skirstomi į tris lygius. Aš esu antro lygio karo paramedikė. Tai aukso vidurys. Savo padalinyje pratybose visada dalyvauju kaip karo paramedikė ir bendražygiams skubu į pagalbą tiek realių incidentų metu, tiek per pratybas ar žaidybines treniruotes.“

įgūdžių atnaujinimo kursas. Savanorei Sandrai šis kursas suplanuotas šių metų lapkričio mėnesį. „Latvijoje karo paramedikai pagal savo kvalifikaciją skirstomi į tris lygius. Aš esu antro lygio karo paramedikė. Tai aukso vidurys. Savo padalinyje pratybose visada dalyvauju kaip karo paramedikė ir skubu bendražygiams į pagalbą tiek realių incidentų, tiek pratybų,

žaidybinių treniruočių metu“. Anot karės, Lietuvoje vedamas taktinis pagalbos nukentėjusiems mūšio lauke kursas yra geras ir naudingas, tačiau specifinis, nes bazinis karo paramediko rengimas, kuris vyksta vieną mėnesį mokymo centre Valmieroje, yra ilgesnis ir suteikia daugiau bendrų žinių būsimam karo paramedikui.

Lietuviai ir latviai – turime daugiau kartu treniruotis!

Vyr. ltn. Karlis Eklonis iš Dobelės 51-ojo „Zemessardze“ pėstininkų bataliono yra buvęs profesinės karo tarnybos karininkas, „Saulės kirčio“ pratybose vadovavęs karių savanorių būriui.

„Šios užduoties metu mes remiame lietuvių savanorių vienetą savo kariais ir ugnies galia. Vienas pagrindinių šių pratybų tikslų yra patikrinti, kaip mums drauge su lietuviais sekasi kartu veikti, kaip pavyksta perduoti vieni kitiems užduotis ir komandas, patikrinti, kaip mes gebame komunikuoti ir suprasti vienas kitą kovos lauke, kaip gebame kariauti vieno padalinio sudėtyje. Aš galiu bendrauti ir komanduoti angliškai, bet kai tai nusileidžia iki skyriaus lygmens, dažnai žemesniosios grandies vadams būna sunkiau. Ten anglų kalba silpnesnė. Bet kariai nebūtų kariai, jie yra sumanūs, sugeba susibendrauti ženklais, rankų gestais, taip pat braižomi eskizai arba daromi maketai prieš operaciją, o tokius dalykus supranta kiekvienas pėstininkas. Su lietuviais esu buvęs Žiemos karo kursuose Norvegijoje, taip pat tarptautinėje misijoje Irake. Lietuviai geri kariai, ir iš tų laikų mane lydi puikūs atsiminimai. Savanorių pajėgose esu bataliono štabo kovinio rengimo skyriaus karininkas ir vykstu ten, kur prireikia bataliono vadovybei. Pastebėjau, kad po daugiau nei 20 metų karinės tarnybos kariuomenė tarsi įsigeria į žmogaus kraują, todėl nieko nuostabaus, kad išėjęs į atsargą sulaukia artimųjų komentarų, kad man akivaizdžiai trūksta buvusios veiklos. Todėl vaistų savo

Vyr. ltn. Karlis Eklonis

„Vienintelis dalykas, kurio mes tikėjomės pamatyti daugiau šiose pratybose, buvo dronai. Jų buvo, bet ne tiek daug, kiek tikėjomės. Latvijoje mes labai aktyviai pratybose naudojame dronus, aišku, prastu oru jie nekyla, bet naujas technologijas reikia išnaudoti. Nors ir trumpas drono skrydis, tačiau jis gali atnešti daug informacijos arba priešui padaryti daug žalos.“

vidinei būsenai sutvarkyti, – sako vyr. ltn. K. Eklonis, – teko ieškoti tapus savanoriu, įstojus į „Zemessardze“.

Iš viso iš Latvijos atvyko vienas būrys, daugiau nei 30 karių savanorių: trys pėstininkų skyriai ir dar keletas aprūpinimo bei štabo specialistų. Trečiąją pratybų parą latviai su lietuviais saugojo logistinį punktą, įkurtą prie kelio sankryžos. Pasak Karlio, jo būrio skyriaus vadas nurodė, kad šitą vietą reikia žūtbut apginti.

Anot vyr. ltn. K. Eklonio, mes – lietuviai ir latviai – turime daugiau kartu treni-

ruotis. „Saulės kirtis“ yra įdomūs ir kartu reikšmingi mokymai, kai ginama Šiaurės Lietuvos dalis su jos centru Šiauliuose. „Vienintelis dalykas, kurio mes tikėjomės pamatyti daugiau šiose pratybose, buvo dronai. Jų buvo, bet ne tiek daug, kiek tikėjomės. Latvijoje mes labai aktyviai pratybose naudojame dronus, aišku, prastu oru jie nekyla, bet naujas technologijas reikia išnaudoti. Nors ir trumpas drono skrydis, tačiau jis gali atnešti daug informacijos arba priešui padaryti daug žalos“, – svarsto vyr. ltn. K. Eklonis.

Lietuvos ir Latvijos savanoriams pratybos „Saulės kirtis“ yra įdomūs ir kartu reikšmingi mokymai, tai puiki proga kartu treniruotis kaip drauge reiktų gintis nuo priešų

Gr. Michail Lysenko, gr. Viliaus Džiavečkos, št. srž. Arno Čemerkos, Alfredo Pliadžio, Lietuvos kariuomenės nuotraukos

Lietuvos savanoriai dalyvavo didžiausiose pratybose Latvijoje

Rugsėjo 8–14 dienomis Savanorių pajėgų Vyčio, Prisikėlimo ir Žemaičių rinktinių kariai savanoriai dalyvavo Latvijos nacionalinio lygmens pratybose „Namejs 2025“, kuriose vykdė bendrą karinį rengimą ir stiprino sąveiką kartu su Latvijos Savanorių pajėgų „Zemessardze“ kariais.

Pratybų aktyvioji fazė vyko visoje Latvijos teritorijoje. Tai vienos svarbiausių ir didžiausių Latvijos kariuomenės organizuojamų kasmetinių tarptautinių pratybų, kurių metu treniruojama ne tik Latvijos kariuomenės karinių dalinių parengtis ir gebėjimai vykdyti paskirtas užduotis, bet ir sąveika su civilinėmis institucijomis bei kitų šalių kariniais vienetais, veikiant nepaprastosios padėties ir karo meto sąlygomis.

Pratybų „Namejs“ tikslas yra išlaikyti ir stiprinti Nacionalinių ginkluotųjų pajėgų kovinius pajėgumus Latvijoje. Tokio formato pratybos vyksta nuo 2014 metų. Ginkluotosios pajėgos visada turi būti pasirengusios greitai ir efektyviai reaguoti į galimas grėsmes ir užtikrinti saugumą. Pratybų metu, bendradarbiaujant su valstybės ir vietos valdžios institucijomis bei dalyvaujant įvairių sektorių įmonėms, stiprinama visapusiška nacionalinės gynybos sistema Latvijoje.

Pratybos organizuojamos bendradarbiaujant su NATO Šiaurės daugianacionalinės divizijos štabu. Jose dalyvauja sąjungininkų kariai iš Jungtinių Amerikos Valstijų, Estijos ir Lietuvos, taip pat kariai iš NATO daugianacionalinės brigados štabo Latvijoje bei NATO pajėgų integravimo vieneto Latvijoje. Per karinius mokymus „Namejs 2025“ Nacionalinės Latvijos ginkluotosios pajėgos glaudžiai bendradarbiauvo su Jungtinėmis ekspedicinėmis pajėgomis (JEF), siekdamos užtikrinti savalaikį situacijos stebėjimą, įgyvendinti atgrąsimo priemones ir stiprinti bendrą reagavimo pajėgumą Baltijos regione. Bendradarbiavimas rodo JEF valstybių narių vienybę ir pasirengimą greitai reaguoti grėsmės atveju, taip pat skatina tarpusavio sąveikumą ir operacinių procedūrų tobulinimą.

Pratybų „Namejs 2025“ metu Lietuvos savanoriai stiprino sąveiką su Latvijos Savanorių pajėgų „Zemessardze“ kariais. Latvijos „Zemessardze“ ir Liba Meller nuotraukos

Nameisis (liet. Nameišis) buvo XIII a. 8–9 dešimtmečio žiemgalių (baltų genties, gyvenusių dabartinėje Lietuvos ir Latvijos teritorijoje) kunigaikštis. Kovingasis kunigaikštis Nameišis 1279–1281 m. vadovavo žiemgalių sukilimui, kuris prasidėjo, kai Livonijos ordinas 1279 m. kovo 5 d. pralaimėjo lietuviams Ašeradės mūšyje. Lietuviai rėmė kunigaikštį Nameisį. Jis pripažino Lietuvos didžiojo kunigaikščio Traidenio valdžią, o Livonijos ordinui, kuriam vadovavo magistras Konradas Foichtvagenas, nuslopinus žiemgalių sukilimą, pasitraukė į Lietuvą.

GPSV-12:

**prireikė greičio,
sumanumo, ištvermės
ir darnaus komandinio
darbo**

Birželio 13–15 dienomis Rūdninkų kariniame poligone įvyko 12-osios Savanorių pajėgų Geriausio pėstininkų skyriaus varžybos (GPSV).

Dėl nugalėtojų vardo varžėsi pėstininkų skyriai iš visų KASP rinktinių, taip pat svečių teisėmis dalyvavo skyriai iš Lietuvos šaulių sąjungos ir Lietuvos karo akademijos, Danijos „Home Guard“, Latvijos „Zemessardze“, Estijos „Kaitseliit“ ir Lenkijos „Wojska Obrony Terytorialnej“.

Geriausio pėstininkų skyriaus varžybų nugalėtoju tapo Priskėlimo rinktinės 604-osios pėstininkų kuopos (Telšiai) skyrius. Šis skyrius jau antrus metus iš eilės, būdamas tokios pačios sudėties, laimi KASP GPSV. Skyriaus vadas – vyr. ltn. Julius Svirušis.

NUKELTA | 40 PSL.

Per dvi dienas varžybų dalyviai turėjo atlikti 20 vertinamų užduočių, tarp kurių:

- Kovinis šaudymas;
- Granatos metimas;
- Netiesioginės ugnies iškvietimas ir koregavimas;
- Spartusis žygis ir šliaužimas;
- Karinės technikos ir taktinių ženklų atpažinimas;
- Jėgos ir taktinė medicina;
- CBRN (cheminė, biologinė, radiologinė ir branduolinė sauga);
- Išgyvenimas ir pastabumas;
- Ginklų valdymas;
- Kliūčių įveikimas, inžinerija, reakcija į kontaktą ir kt.

Visoms komandoms užduotims įveikti buvo skirta po 30 min., o atlikę užduotį, skyriai per 30 min. turėjo nuskubėti iki kitos užduoties vietos, todėl varžybose pėstininkams prireikė greičio, sumanumo, ištvermės ir darnaus komandinio darbo. Įveikdami užduotis, tarp rungčių kariai turėjo nužygiuoti ne mažiau kaip 35 km.

Didžiosios Kovos rinktinės vadas plk. ltn. G. Ciesiūnas sveikino Geriausio pėstininkų skyriaus varžybų nugalėtojus

Didžiosios Kovos rinktinės vadas **plk. ltn. Gintautas Ciesiūnas**, sveikindamas dalyvius, sakė, jog būtent šios varžybos uždega karių akyse būsimo kovos ugnį ir sveiką azartą. „Noras varžytis karius motyvuoja ir veda į priekį. Šis renginys veda savanorius asmeninio tobulėjimo link, tiesia kelius į būsimas pergales ir skatina juos kasmet būti dar geresniais pėstininkais. Kariai savanoriai turi labai daug potencialo, o GPSV visada buvo intensyvios ir dinamiškos, pareikalavusios daug jėgų, karinių įgūdžių ir patirties. Varžybose įtvirtinami tie įgūdžiai ir žinios, kurie savo padaliniuose įgyjami įprastų pratybų metu. Manau, kad Savanorių pajėgose nėra skyriaus, kuris nenorėtų savo jėgų išbandyti būtent pajėgų lygmens varžybose“, – teigė rinktinės vadas.

KASP vyr. puskarininkis **srž. mjr. Rolandas Adžgauskas**, sveikindamas nugalėtojus ir dėkodamas visiems dalyviams už pastangas, teigė, jog šiemet GPSV dar kartą įrodė karių savanorių profesionalumą, ryžtą ir gebėjimą veikti kaip darni komanda. „Pagrindiniai pratybų tikslai – vertinti fizinį pasirėngimą ir taktinius įgūdžius,

patikrinti skyrių gebėjimą veikti įvairiu paros metu patiriant fizinį krūvį – buvo visiškai pasiekti“, – sakė vyr. puskarininkis.

Į ataką – su mūšio valdymo sistema

Gr. Edgaras Frolovas ir vyr. eil. **Tomas Kirklys** yra Didžiosios Kovos rinktinės 810-osios kuopos kariai savanoriai. Edgaras KASP tarnauja dešimt metų, Tomas – trejus; abu domisi kompiuterine technika ir naujovėmis.

Šiais metais GPSV pratybose pirmą kartą buvo panaudota JAV sukurta mūšio valdymo sistema. Ji užtikrina sklandų informacijos perdavimą nuo priešakinių mūšio linijų iki vadaviečių ir atlieka šias pagrindines funkcijas: leidžia stebėti situaciją realiuoju laiku, suteikia informacijos apie savų ir priešiškių padalinių išsidėstymą bei įvykius mūšio lauke.

Anot Edgardo ir Tomo, KASP kariai pirmą kartą su tokia mūšio valdymo sistema susidūrė 2021 m. Vokietijoje, JAV bazėje Hohenfelse, kur dalyvavo tarptautinėse pratybose. Kelialapį į šias pratybas savanoriai gavo laimėję rinktinės lygmens

Geriausio pėstininkų skyriaus varžybas. „Į Vokietiją išvažiavome 3 skyriai. Su šia programa tose pratybose daugelis iš mūsų rimtai susidūrėme pirmą sykį ir gavome puikią progą ją ištestuoti. Darbo su šia programa pradininkas – vienas iš mūsų padalinio karių. Jis šią sistemą jau žinojo, ir pratybos Vokietijoje jam buvo puikus „poligonas“ įtvirtinti savo patirtį“, – pasakojo kariai.

KASP kariai mokymuose Vokietijoje turėjo privilegiją dirbti su JAV specialiujų pajėgų kariais, kurie noriai mokė, kaip dirbti šioje platformoje. „Vėliau patys, jau grįždami iš Vokietijos, surašėme savo pačių sukurtas instrukcijas, ką sistemoje operuojantis karys turėtų žinoti. Punktų buvo apie 40. Mes orientuojamės į pėstininkus. Iš Vokietijos atsivežti baziniai įgūdžiai ir azartas mus paskatino su programa dirbti toliau. Palankiai susiklosčius aplinkyboms, po kelių metų vėl išvykome į JAV organizuojamas pratybas Vokietijoje“, – pasakojo gr. E. Frolovas ir vyr. eil. T. Kirklys.

Su šia programa kariai dirbo ir Šaulių sąjungos pratybose, o dar po metų, grįžę į pratybas Vokietijoje, ėmėsi mokytis dar sudėtingesnių dalykų. „Po šių pratybų pradėjome mokytis ir kitus. Šiais, 2025 metais, pirmą kartą šią sistemą panaudojome rinktinės GPSV“, – teigia kariai. Varžybos Edgarui ir Tomui buvo puiki terpė viską įdiegti, administruoti ir išbandyti veikimą.

„Šalia aibės teigiamų dalykų, ką kariais duoda ši platforma, yra dar vienas aspektas. Kariams pratybose ši platforma suteikia papildomai saugumo, kadangi štabe mes matome visų dalyvių lokacijas, pozicijas. Sistema turi labai daug būdų, kaip perduoti duomenis. Šioje programoje informaciją galima perduoti GSM ryšiu, per 4G, taip pat radijo ryšiu ir Starlink. Paprasčiausias – per pasiuntinius laikmenomis. Yra daug alternatyvų, kaip šią programą paleisti. Iš esmės mums užtektų tik

Gr. Edgaras Frolovas ir vyr. eil. Tomas Kirklys – 810-osios kuopos kariai savanoriai pažangią mūšio valdymo programą ne kartą išbandė Didžiosios Kovos rinktinės mokymuose.

Vienuose jų lankėsi Lietuvos kariuomenės vadas gen. Raimundas Vaikšnoras

MŪŠIO VALDYMO SISTEMOS PLIUSAI:

Efektyvus vadovavimas ir kontrolė: geografinėje (žemėlapio) aplinkoje vaizduojama informacija padeda vadams priimti greitesnius ir efektyvesnius taktinius sprendimus. Sąveika su sąjungininkais: sistema leidžia efektyviai keistis informacija su draugiškomis pajėgomis.

telefono su įkrauta baterija. Mūsų plano tikslas – kad kuo daugiau karių galėtų naudotis šiuo tinklu“, – sako kariai.

Kitos Didžiosios Kovos rinktinės karių kuopos taip pat neatsilieka ir stengiasi mokytis dirbti su šia programa, kad, reikaliui esant, mokėtų formuoti tinklą. Didelis privalumas tas, kad daug šalių sąjungininkių taip pat naudoja šią platformą. Pavyzdžiui, pratybose „Staigus atsakas 2025“ (*Swift Response 2025*) skyriai iš KASP, JAV ir Italijos karių dirbo būtent šioje platformoje: operacijos planavimas, vykdymas, ryšiai – viskas vyko joje.

GPSV pratybų organizatoriai ir Didžiosios Kovos rinktinės vadovybė puikiai supranta, kokią didelę naudą gali duoti ši programa. Varžybų metu ji gali užtikrinti didesnę dalyvių saugumą, tikslesnę koordinaciją perdavimą. Jeigu pratybose pasitaikytų kritinių situacijų, tai gerokai palengvintų žmonių „ištraukimą“ iš pavojingų zonų ir evakuaciją. Šios programos pritaikymas, suprantama, yra įvairiapusis ir platus. Tokių platformų naudojimas yra Lietuvos kariuomenės ateitis.

„Lietuvoje kol kas yra naudojama kita analogiška programa – „Sitaware“, tačiau įvertinus visus biurokratinis ribojimus, mes šioje programoje patys galime sukurti tinklą ir jį administruoti, ko nebūtų įmanoma padaryti „Sitaware“ sistemoje. Mūsų nuomone, abi sistemos gali dirbti lygiagrečiai. Iš esmės nėra svarbu, kuri programa pasirenkama, svarbu, kad šiuolaikinės technologijos yra taikomos Lietuvos kariuomenėje. Tas, kas moka dirbti mūsų naudojamoje platformoje, ne ką prasčiau sugebės valdyti ir „Sitaware“. Abi yra mūsų valdymo sistemos, tik „Sitaware“ turi atitinkamų saugumo reikalavimų, ir tai kažkiek apsunkina jos administravimo procesą. Su mūsų naudojama sistema dirbti yra paprasčiau. Jeigu, pvz., GPSV varžyboms reikalingas tinklas, mes patys jį galime sukurti ir administruoti. Tai gali padaryti apmokytas karys savanoris“, – pasakoja gr. Edgaras Frolovas ir vyr. eil. Tomas Kirklys.

Srž. Kasper Christensen, karys savanoris, skyriaus vadas iš Danijos „Home Guard“

Danai KASP GPSV – antrus metus iš eilės

Srž. Kasper Christensen, 23 metų karys savanoris, skyriaus vadas iš Danijos „Home Guard“. Ketvirtus metus Danijos savanorių pajėgose tarnaujantis karys KASP GPSV dalyvauja jau antrus metus iš eilės: „Tai aukšto lygio varžybos, iš mūsų pareikalavusios daug jėgų ir energijos. Šiemet fiziškai buvau geriau pasiruošęs nei praėjusiais metais, taip pat kaip karys ir pėstininkas. Be to, buvau paskirtas skyriaus vadu, turėjau vadovauti žmonėms, todėl fiziškai, protiškaici ir psichologiškai man buvo sunkiau nei pernai. Perna pusė skyriaus karių buvo vyresni nei 40 metų amžiaus, šiemet juos pakeitė jauni kariai.

Civiliniame gyvenime esu programuotojas, o Danijos „Home Guard“ man suteikia puikią galimybę įgyti karinį pasirengimą, patirti daug nuotykių bei įgyti naujų įgūdžių“.

Anot Danijos savanorio, „Home Guard“ neorganizuojamos tokio tipo varžybos, tačiau žvalgybos padaliniais kasmet vyksta „Blue Nail“ skirtas renginys, kurį pagal savo intensyvumą galima lyginti su KASP GPSV. Esminis skirtumas tas, kad žvalgų pratybose išmaniai veikia priešo veiksmų imitavimo pajėgos ir pratybose dalyvaujantys skyriai yra „medžiojami“, o KASP GPSV tarp rungčių, žygiuodami iš taško į tašką, kariai gali ir psichologiškai atsipalaiduoti, nes nereikia žvalgytis per petį.

Dronų instruktorius – skyriaus vadas

Gr. Rihards Rušenieks, latvių dronų instruktorius civiliniame sektoriuje, taip pat yra Latvijos „Zemessardze“ Studentų bataliono karys savanoris. Šiais metais varžybose jis buvo latvių skyriaus vadas. Pasak kario, Studentų bataliono vieneto pavadinimas yra istorinis, tačiau dabar jame gali tarnauti visi norintys – nebūtina lygiagrečiai studijuoti aukštojoje mokykloje, nors dalis tikrųjų studentų čia tarnauja ir šiandien.

„Man labai patiko šiemet organizuotos GPSV varžybos. Jos buvo gerai suplanuotos, buvo daug rungčių ir kiekviena iš jų savaip įdomi, kiekviena mano skyriui buvo puikus išbandymas, – pasakoja R. Rušiniėks. – Rungtyse nebuvo jokių nesusipratimų, viskas buvo atliekama per ribotą laiką, nereikėjo laukti, kol užduotis pabaigs ankstesnis skyrius. Nors kai kurios rungtys buvo fiziškai sunkokos, tačiau bendrai viskas buvo gerai subalansuota: po sunkesnės eidavo kiek lengvesnė ir pan. Su savo skyriumi kolektyviai papildo-

mai nesitreniravome, tik porą kartų buvome susitikę pasitarti, pasidalinti rolėmis, kas skyriuje vykdys konkrečias pareigas. Mano skyriuje – visi patyrę kariai, jaunų savanorių nėra“.

Latvių karys savanoris apibendrina, jog šiose varžybose visi kartu gerai pasitreniravo, be to, toks renginys yra labai naudingas ir patiems kariams. Visi latvių skyriaus kariai čia veikė maksimaliai artimomis realybei sąlygomis ir, sužinoję savo silpnąsias puses, žada namie sustiprinti kai kurias savo žinias bei įgūdžius.

Nugalėtojai atsargiai prognozuoja pergalę

Vyr. ltn. Julius Svirušis, GPSV veteranas ir daugkartinis nugalėtojas, tik pabaigęs varžybų rungtis, sėkmę prognozavo atsargiai.

„Pernai mums buvo lengviau numatyti varžybų rezultatus. Šiemet buvo fiziškai sunkiau, ypač dėl varžybų organizatorių sumanymo į visas rungtis integruoti šliaužimą. Stebėjomės, kodėl kiekvienoje rungtyje šliaužiame, gal kažkam ruošiamės, kol nesulaukėme pačios šliaužimo rungties. Tada viską supratome. Šliaužimo rungtis buvo padaryta labai gerai, nestandartiškai, taktiškai, su mintimi, kad reikia kažkur nušliaužti, kažką nutempti – tai nebuvo šliaužimas vien dėl sporto. Mūsų skyriui ši rungtis išpuolė priešpaskutinė, todėl, kaip ir siekė organizatoriai, nepatyrėme didelio malonumo, bet buvo įdomu, nors ir nežinojome, kaip mums sekėsi, lyginant su kitais skyriais. Įšiminė ir paskutinė rungtis, kai ateini ir gauni voką su žemėlapiu, kurį turi „išlukštenti“, kad sužinotum savo patrulio bazės koordinatas; tai buvo rimtas mūsų valios išbandymas, pasigalynėjimas su pačiu savimi – ar jau esi fiziškai išsunktas, ar dar ne? Kai pasiekėme finišą, buvome tretis, jautėmės truputį nepatenkinti.

Praėjusiais metais grįžome ir dvi valandas laukėme kitų dalyvių, tai džiaugėmės savo triumfu. O dabar – ne. Patiko ir naktinis orientacinis – tai tokia rungtis, kai naktį reikia paklaidžioti pagal azimutus ir reikiamose vietose įsmeigti vėliavėlę. Būtų malonu nugalėti šiais metais, nes šiomet man jubiliejinės varžybos – penkioliktas kartas. Tiek kartų su skyriumi esu dalyvavęs įvairaus lygmens skyrių varžybose – Sausumos pajėgų, KASP ir panašiai. Man laimėjimas būtų vyšnia ant torto“, – dar nežinodamas, jog pelnys nugalėtojų titulą, svajojo vyr. lt. Julius Svirušis.

Skyriaus vadas sakė, jog po kiekvienų GPSV verta surašyti pastebėjimus į dienoraštį: kas kam patiko, kas buvo sunku, kelintą kartą komanda dalyvauja ir pan. Dabar jis galvoja bandyti iš susirašinėjimų ir nuotraukų „atkapstyti“ dalį informacijos. Vienoje programėlių skyrius turi grupę nuo 2019 metų – tą pačią grupę naudoja visoms skyriaus varžyboms, tik keičia jos pavadinimą: rinktinės GSV, KASP GPSV, Sausumos GPSV.

„Per tą susirašinėjimą bandysime atrasti faktų būsimajam dienoraščiui ir juos surašę išleisti, nes mūsų pergalės jau įėjo į pajėgų istoriją. Jeigu GPSV būtų lengva, niekam nebūtų įdomu, o kai mūsų laukia sunkūs išbandymai, tai jie labiausiai ir įsimena, ir daugiausiai naudos kariams duoda“, – pasakoja karininkas.

604-oji kuopa turi savo metodiką: po rungties stengiasi psichologiškai „persikrauti“ ir nuo nulio pradėti eiti į kitą rungtį. Žinoma, nuovargis kelia įtampą, irzlumą, tačiau visi stengiasi susivaldyti, o jei kartais išlenda žmogiškos klaidos, visi sutaria dėl vieno: grįžę prie palapinės viską išsipašakoja – kas ir kur skauda, kur atrodo buvo blogai padaryta – ir pamiršta nuoskaudas. Jie daro išvadas iš klaidų ir „persikrauna“, nes iš patirties žino: tik taip

galima išlikti pasirengus kitai rungtiai. Šio GPSV metu buvo vieno iš 604-osios kuopos skyriaus kario gimtadienis. Su daina pasveikino jį čia pat, vietoje, po finišo. Parūpino dovaną: netoliese gyvenantis kolega atvežė šilto maisto ir tortą. Kariui Mantui tai buvo įsimintinas 24-asis gimtadienis. Vėliau sukaktuvinininkas juokavo: „Daugiau žmonių į gimtadienį surinkti niekada negalėsiu, tiek daug jų buvo – net iš penkių skirtingų valstybių“.

GPSV po truputį keliamą kartelę

Srž. mjr. Rolandas Markevičius, vienas GPSV organizatorių, pasakoja apie pokyčius renginyje, rungtių kaitą ir skirtumus nuo pernykščių ir užpernykščių varžybų: „Kiekvienos varžybos skiriasi tuo, kad jose vis aukščiau yra keliamą kartelę: po truputį, įvedant šiokių tokių

„Mūsų, kaip organizatorių, siekiamybė yra, kad varžybos po varžybų nebūtų „copy paste“ (identiškos), o kad jose vyktų kažkas naujo: kad dalyviai patirtų tai, kam iš anksto buvo nepasiruošę. Dėl to ir skatiname: mokykis daugiau, negu tau priklauso, žiūrėk plačiau, domėkis ir gilinkis į visokias galimybes.“

Srž. mjr. Rolandas Markevičius

įvairovių. Mūsų, kaip organizatorių, siekiamybė yra, kad varžybos po varžybų nebūtų „copy paste“ (identiškos), o kad jose vyktų kažkas naujo: kad dalyviai patirtų tai, kam iš anksto buvo nepasiruošę. Dėl to ir skatiname: mokykis daugiau, negu tau priklauso, žiūrėk plačiau, domėkis ir gilinkis į visokias galimybes. Tarkime, ta pati daugkartinė varžybų nugalėtoja Prisiškėlimo rinktinė, besiruošdama logikos rungtiai, sėdėdavo internete ir ieškodavo įvairiausių kodavimo būdų, kad tinkamai pasiruoštų. Nes, tarkim, jeigu tektų koduoti realiomis sąlygomis, tai kariai turėtų žinoti, kaip įmanoma perduoti žinutę nesukeliant įtarimo, kad ji būtų lengvai ir nesunkiai iššifruojama arba užšifruojama. Arba kita – rungtys su virvėmis: neįprastų mazgų rišimas, kuriuos naudojant gali kopti į viršų net ir su plona virve. Tai gali būti naudinga tiek tarnyboje, tiek ir ūkyje, kažkam lipant iš šulinio į viršų arba ropščiantis ant stogo dažyti namo. Išmoktus dalykus iš GPSV galima pritaikyti daug kur, tą patį mazgą rišti ne tik laipiojimui, bet ir statant palapinę miške“, – pasakoja R. Markevičius. – „Lankydami varžybų rungtis su KASP vyr. puskarininkiu srž. mjr. Rolandu Adžgausku, stebėjome karių varžybų eigoje. Mūsų kariai yra motyvuoti. Labai patinka, kai jų akyse dega ugnis, kai jie siekia pergalės, azartiškai įveikia užduotis, ir visi sunkumai nublėsta prieš tą azartą, begalinį jų norą nugalėti“.

Anot pašnekovo, užsienio komandų tarpe – tarp savanoriškų tarnybų Danijoje, Latvijoje ar Lenkijoje – KASP GPSV yra populiarios. Kolegos mielai atvažiuoja į šias varžybas, nes žino, kad čia gaus naujos patirties, stiprių įspūdžių ir kirsdami finišo liniją bus visiškai fiziškai išsunkti. Labai smagu, kai jie, nusiprausę ir truputį pailsėję, su didžiuliu entuziazmu pasako „ačiū“ ir nori atvažiuoti dar kartą.

ATKELTA IŠ 43 PSL.

Du kartus bet skirtingame amplua, dalyvavęs GPSV

Kariūnas Paulius Blaškys iš Gargždų, studijuojantis Karo akademijos trečiajame kurse, prieš trejus metus tarnavo KASP ir taip pat dalyvavo KASP GPSV: „Besimokydamas dvyliktoje klasėje baigiau Bazinį kario savanorio įgūdžių kursą, tada pusantrų metų tarnavau kariu savanoriu ir po metų įstojau į Karo akademiją. Apšilimas KASP buvo tikrai neblogas. Suteikė supratimo apie karinę tarnybą, išklausiau Taikliojo šaulio kursą, dalyvavau Snaiperių varžybose – visur ėjau ir važiauvau ten, kur siūlė kuopos vadovybė. KASP GPSV dalyvauju jau antrą kartą; pirmą kartą teko varžytis čia 2022 m. su Žemaičių rinktinės 302-ąja kuopa. Padaliniui tuo metu vadovavo kpt. Linas Ambraziūnas. Su minėtos kuopos skyriumi užėmėme III vietą. Džiugu varžybose sutikti matytus, senus bendražygius. Mano buvusia-

me skyriuje – beveik visi tie patys kariai savanoriai. Visi stipriausi – Klaipėdoje. Su kolegomis kariūnais GPSV irgi viskas gerai. Aišku, dar yra kur tobulėti. Atvažiuojame pasisemti žinių, pasigilinti, norime tobulinti savo žinias toliau. Rungtyse atidavėme visas jėgas, veikėme komandoje ir, manau, viskas pavyko gerai. Sunkiausia buvo komandinė užduotis: mes, iš Karo akademijos, visi esame lyderiai, norime vadovauti, nesurandame, kuris bus vadas, o kuris pavaldinys. Visi nori būti vadais. Turėjome pasiskirstyti, nori to ar nenori. Aš šiame skyriuje buvau taiklusis šaulys“, – pasakoja kariūnas.

Paulius Blaškys Karo akademijoje papildomai dalyvauja žvalgų būrelio veikloje. Sako, kad čia daug saviruošos, taip pat su būreliu važinėja į įvairius renginius, kur yra kviečiami, taip ir tobulėja. „Gilinamės į topografiją, patys vaikštome į orientacinius žygius. Po kiek laiko neatmetu galimybės sugrįžti į KASP, nes norėtūsi tarnauti su senais draugais 302-oje kuopoje – ten tarnauja draugiški žmonės. Kariams savanoriams, kurie svarsto apie Karo akademiją, tikrai siūlyčiau pabandyti, bent jau pamėginti įstoti į pirmą kursą: ateiti, pasižiūrėti, įvertinti, o jei nepatiks, galės išeiti“, – teigia Paulius

Skyriaus vadė Rugilė

Ltn. Rugilė Katinaitė, Didžiosios Kovos rinktinės 810-osios kuopos vado pavaduotoja, tarnauja jau trejus su puse metų. Prieš tai Lietuvos karo akademijoje ji baigė JKVM (Jaunesniųjų karininkų vadų mokymų) kursą, taip pat studijavo ir baigė politikos mokslus VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institute. Savanorių pajėgose šiemet įvyko pirmas gražus precedentas, kai merginos vadovaujamas skyrius KASP GPSV laimėjo prizinę vietą.

Svarbiausia, kad turime tikrai labai stiprią komandą. Viso pasiruošimo metu nuogaustavau: o gal jūs čia stipresni taktikoje, jūs čia geriau žinote, gal jums čia geriau išeis, gal aš jums čia trukdysiu. Žinojau, kad fiziškai tikrai galiu, bet būtent tas kariūnų dalykų išmanymas ir tikslinis vadovavimas gali šlubuoti. Mano kolegės visada sakydavo: „Rugilė, čia yra komandinės varžybos. Jeigu kažkas kažkur neišeis, mes padarysim kartu: turime inžinierių, mediką, stiprius karius, padarysim.“ Ir pavyko.“

Ltn. Rugilė Katinaitė

„Mano visas gyvenimas realiai sukasi apie krašto apsaugą vienokiu ar kitokiu kampu: savanoriuose – labiau taktiniame lygmenyje, o darbe – strateginiame lygmenyje (dirbu Krašto apsaugos ministerijoje, Gynybos politikos formavimo skyriuje). Prieš ruošiantis rinktinės GPSV, savo kuopos skyriuje man iš pat pradžių jau buvo

nulemtos pareigos, kadangi aš turiu aukščiausią laipsnį. Tiesa, mes labai daug treniravomės: realiai 3–4 mėnesius kiekvieną savaitgalį, o tada tiesiog tarpusavyje pasiskirstėme pareigas. Kuomet varžėmės GPSV savo rinktinės mastu, stengėmės aplenkti visas kitas likusias rinktinės kuopas: sportuodavome ištaisai. Pradėję treniruotis sakėme: „Žinokit, arba pirma vieta rinktinėje, arba nieko“, – pasakoja karininkė. – „Kai nugalėjome, buvo apėmusi didelė euforija, o KASP GPSV teko nusiteikti iš naujo; reikėjo vėl „užvesti variklius“. Bet atvykome pasirengę padaryti viską, ką tik galime. Kuomet finišavome – nuovargį kaip ranka nuėmė. Buvo momentas prieš spartųjį žygį, kai norėjosi, kad viskas baigtųsi greičiau. Bet tas jausmas pabaigus užduotis, tas dopaminas turbūt buvo labiausiai motyvuojantis dalykas. Jei palygintume rinktinės GPSV ir šį (tai mes jau aptarėme su kolegomis), fiziškai

pajėgų varžybų lygmuo buvo lengvesnis, o užduočių prasme – sudėtingesnis, nes jų buvo daugiau ir visiškai neįsivaizdavome, kokios jos bus. Ne kartą po užduoties įvykdymo jautėme nežinomybę, kad galėjome geriau, tačiau tikrai žinau, kad viską padarėme taip, kaip galėjome geriausiai. Mus veikė stresas, nuovargis, tačiau pasirodėme taip, kaip galėjome geriausiai. Likome patenkinti“.

„Sportuoju jau seniai. Štai pavasarį bėgau maratoną. Daug „CrossFit“ treniruočių lankau, taip pat dalyvauju varžybose. Funkcinis sportas labai naudingas ir man labiausiai tinkamas, nes iki 19 metų neradau tokios sporto šakos, kuri man patiktų, ir pavydėjau visiems, kurie buvo atradę jiems tinkančią. „CrossFit“ yra su karyba susijęs sportas: daug judesių iš šių treniruočių yra naudojama, pvz., JAV ginkluotosiose pajėgose. Karantino metu pradėjau bėgioti nuo dviejų kilometrų, o

po pusmečio jau nubėgau pusmaratonį. Tada supratau, kad viskas įmanoma. Jeigu „Savoris“ būtų televizija, o ne žurnalas, pamojuočiau savo kūno kultūros mokytojai. Dėsninga, kad po pusmaratonio atsirado maratonas. Bėgau Rygoje, nes norėjau lygios trasos: Rygos maratonas tuo garsus. Dabar reikės bandyti įveikti kokius 60 km. Esu patenkinta savo rezultatais“, – sako karininkė Rugilė.

Savanorių pajėgų pėstininkų skyrių kariai, dalyvaudami varžybose, demonstruoja Lietuvos kariuomenės vertybes – ištikimybę, kovos dvasią, iniciatyvumą ir profesionalumą, kurios padeda atkakliai rungtis ir nugalėti

Geriausio pėstininkų skyriaus varžybų nugalėtoju tapo Prisikėlimo rinktinės 604-osios pėstininkų kuopos (Telšiai) skyrius. Šis skyrius jau antrus metus iš eilės, būdamas tokios pačios sudėties, laimi KASP GPSV. Skyriaus vadas – vyr. ltn. Julius Svirušis

Pirmųjų trijų KASP GPSV vietų nugalėtojai tradiciškai užsitikrina galimybę dalyvauti Sausumos pajėgų Geriausio pėstininkų skyriaus varžybose

Antrąją vietą užėmė Žemaičių rinktinės 302-osios pėstininkų kuopos (Gargždai) skyrius. Skyriaus vadas – srž. Gintaras Kuizinas

Trečiąją vietą iškovojo Didžiosios Kovos apygardos 8-osios rinktinės 810-osios kuopos (Vilnius) skyrius. Skyriaus vadė – ltn. Rugilė Katinaitė

Ar sportuojai?

Gerai miegi?

Tinkamai valgai?

Susidoroji su stresu?

Praėjusiame numeryje
karys savanoris

gr. Tomas Paulauskas,

sporto studijų bakalauras, rašė apie
fizinio aktyvumo būdus ir organizmo
poilsio reikšmę. Jis dalijosi praktinėmis
įžvalgomis ir strategijomis, kaip
kariams išlaikyti ar padidinti fizinį
pajėgumą bei pagerinti savijautą.

„Mano tikslas – prisidėti prie to,
kad sveikos gyvensenos ir stiprios
valios kultūra augtų ne tik žodžiais,
bet ir realiais veiksmais“, – įsitikinęs
antrosios straipsnio dalies autorius.

Šį kartą dėmesys skiriamas tinkamai
mitybai ir streso valdymo būdams.

Gr. Tomas PAULAUSKAS

KASP Žemaičių apygardos 3-ioji rinktinė, 307 kuopa

Apie žmogaus sveikatą galime kalbėti plačiai, tačiau visas grįžta prie bazinių poreikių: vandens ir maisto, laisvo ir be skausmo judėjimo, laiko poilsiui bei saugumo. Kitaip sakant, mityba, miegas, judėjimas ir streso valdymas. Jei bent viena iš šių atramų kliba, visa likusi konstrukcija praranda stabilumą. Ar esame pasiruošę pažvelgti sau į akis ir paklausti: ar sąmoningai rūpinuosi kiekviena iš jų?

Miegas – nematomas, bet būtinas

Mokslo duomenys rodo, kad neišsimiegojus smarkiai sumažėja koncentracija ir padidėja klaidų tikimybė. Kai miegas nekokybiškas, reakcijos sulėtėja, nusilpsta imuninė sistema; galiausiai atsiranda širdies ir kraujagyslių problemų, o organizmas pradeda trokšti riebesnio maisto. Miegas – svarbiausias veiksnys, be kurio joks tobulas mitybos ir sporto planas neveiks. Paklauskite savęs: kada paskutinį kartą leidote sau nueiti miegoti iki 22:00?

Mityba – ne kalorijų skaičius, o kokybė

Nors energijos poreikio apskaičiavimas ir maisto sudėties žinojimas yra naudingi planuojant racioną, naujausi moksliniai tyrimai bei Lietuvos sveikos gyvensenos ir mitybos specialistų patirtis rodo, kad nuolatinis kalorijų skaičiavimas gali prisidėti prie padidėjusio nerimo, skatinti depresinius simptomus ir netgi sukelti valgymo sutrikimų. Vietoj to rekomenduojama orientuotis į maisto kokybę: rinktis neperdirbtus produktus, stebėti alkio ir sotumo signalus, taikyti porcijų kontrolę ir palaikyti fizinį aktyvumą.

Sporto mokslininkas prof. Albertas Skurvydas ragina nepasiduoti dietų madoms ir valgyti daugiau augalinio maisto, riboti perdirbtą mėsą, cukrų ir sočiuosius riebalus. Gyvensenos medicinos ekspertas dr. Tomas Vaičiūnas primena, kad tipinėje lietuvių mityboje dominuoja sotieji riebalai ir perdirbtas maistas, todėl 71 % pacientų nustatomas mikro ir makroelementų trūkumas.

Živilė Povilaitytė Buzaitė, knygos „Viskas dėl angliavandenių“ autorė, siūlo trijų žingsnių mitybos keitimo planą: 1) supraskite, kas jums kenkia; 2) nuosekliai palaikykite save viso proceso metu; 3) „atsitraukite nuo pagundų“ – išvalykite virtuvę nuo tuščių kalorijų. Ji rekomenduoja reguliuoti angliavandenių kokybę ir vartoti produktus, turinčius daug skaidulų bei gerųjų riebalų.

Ką siūlau?

- **Pasitikrinti vitaminų ir mineralų kiekį kraujyje.**
- **Valgyti reguliariai, kas 4–5 valandas,** tačiau paskutinis valgymas turėtų būti ne vėliau kaip 3 valandos iki miego.
- **Kiekvieno valgymo metu vartoti baltymų turintį maistą** (mėsą, žuvį, kiaušinius, ankštines kultūras). Vartojant gyvulinės kilmės baltymus, būtina valgyti daug daržovių (1:3 santykiu).
- **Vengti cukraus, rafinuotų angliavandenių, perdirbtų produktų, dirbtinių saldiklių ir transriebalų.** Vietoje to rinkitės vaisius, daržoves, viso grūdo produktus ir mėsą saikingai (3 kartus per savaitę).
- **Vartoti pakankamai vandens;** pajutus alkį, pirmiausia išgerti stiklinę vandens ir po 20 minučių patikrinti, ar alkis dinga.
- **Gerti kavą ar žaliąją arbatą** vietoje energetinių gėrimų; po sporto tinkamas pasirinkimas – sulčių stiklinė.
- **Planuoti valgius iš anksto,** kad išvengtumėte impulsyvių sprendimų.
- **Vengti greitų rezultatų žadančių produktų ar dietų.** Tokie sprendimai laikini ir gali pakenkti sveikatai.

Subalansuota mityba

Rimtai sportuojant, trūkstant visų maistinių statybinių medžiagų ir dėmesio organizmo atsistatymo procesams, didėja traumų rizika. Todėl svarbu, kad valgytume remdamiesi pagrindiniais subalansuotos mitybos principais ir iš maisto gautume makroelementų, baltymų, angliavandenių ir riebalų. Ypač norėčiau išskirti baltymus: aiškiai žinokite ir skirkite, kurie produktai yra baltymingi, o kurie – angliavandenių šaltinis.

Angliavandenių yra labai daug, todėl sportuojantiems ir aktyviai gyvenantiems žmonėms, svarbu vartoti sveikus angliavandenių, o ne tuščias kalorijas, greitai virškinamą maistą, pavyzdžiui, baltą batoną. Pasitaiko, kad sportininkai kartais sąmoningai „pasiakrauna“ vadinamaisiais tuščiais angliavandeniais, kurie padeda kitą dieną pasiekti geresnių sportinių rezultatų. Taip daro tik profesionalai, išmanydami kaip improvizuoti siekiant sportinių rezultatų.

Pasikartokime!

- Baltymai yra liesa mėsa, kiaušiniai, pieno produktai, ankštinės kultūros.
- Sveiki angliavandeniai yra viso grūdo produktai, daržovės, vaisiai.
- Naudingi riebalai yra žuvis, riešutai, avokadai, alyvuogių aliejus.

Energijos poreikio apskaičiavimo formulės

Kiekvienas žmogus gali nusistatyti kiek ir kokių maisto medžiagų turėtų suvartoti kasdien priklausomai nuo to ar nori mesti svorį, ar išlaikyti, ar yra nuolat ir intensyviai sportuojantis asmuo, ar dirba sėdimą darbą ir jo laisvalaikis yra sėslus.

BMR skaičiuoklė – Bazinio metabolizmo greičio formulė

Vyrams:

$$BMR = (10 \times \text{svoris kg}) + (6.25 \times \text{ūgis cm}) - (5 \times \text{amžius}) + 5$$

Moterims:

$$BMR = (10 \times \text{svoris kg}) + (6.25 \times \text{ūgis cm}) - (5 \times \text{amžius}) - 161$$

Kiekvienas gali apskaičiuoti kalorijas, kurios reikalingos suvartoti kasdien, būnant ramybės būsenoje, neatliekant jokios fizinės veiklos. BMR skaičiuoklės formulės dedamosios dalys yra ir svoris, ir ūgis, ir amžius – pagrindiniai rodikliai, kurie geriausiai parodo egzistencinius energijos suvartojimo poreikius.

TDEE skaičiuoklė

TDEE (bendrų dienos energijos sąnaudų) apskaičiavimas atliekamas sudauginus BMR ir savo fizinio aktyvumo koeficientą

Sėslus (1.2): Mažai arba visai nėra fizinio aktyvumo

Lengvas aktyvumas (1.375): 1–3 treniruotės per savaitę

Vidutinis aktyvumas (1.55): 3–5 treniruotės per savaitę

Didelis aktyvumas (1.725): 6–7 treniruotės per savaitę

Labai didelis aktyvumas (1.9): Kasdien intensyvios treniruotės

Kalorijų sunaudojimas pritaikytas pagal tikslus

Svorio metimas: TDEE – 10–20% kalorijų deficitas;

Raumenų masės auginimas: TDEE + 10–15% kalorijų perteklius;

Svorio palaikymas: TDEE be pakitimų.

Kaip atpažinti riebalų ir cukraus kiekį maiste?

Maisto komponentas	Daug (100 g)	Mažai (100 g)
Bendras riebalų kiekis	> 17,5 g	iki 3 g
Cukrus	> 22,5 g	iki 5 g

Kiekvienas žmogus gali nusistatyti kiek ir kokių maisto medžiagų turėtų suvartoti kasdien priklausomai nuo to ar nori mesti svorį, ar išlaikyti, ar yra nuolat ir intensyviai sportuojantis asmuo, ar dirba sėdimą darbą ir jo laisvalaikis yra sėslus.

Didžiausias priešas – stresas

Ar nebūna taip, kad po sunkios darbo dienos krentame į lovą, įsijungiame socialinių tinklų trumpus vaizdo įrašus ir užkandžiujame bet kuo, kas pasitaiko po ranka? Toks elgesys tik slopina susikaupusį stresą.

Štai ką galite padaryti, kad poilsis būtų efektyvus, o streso lygis neskatintų griebtis telefono ar greito maisto:

- **Aerobinis fizinis aktyvumas:** reguliarus 30–45 min. judėjimas pagerina fizinę ir emocinę savijautą.
- **Sąmoningumo praktikos:** joga, pilatesas ir kitos judėjimu bei kvėpavimu grįstos praktikos.
- **Meditacija ir kvėpavimo pratimai:** atsisėskite patogiai, atverkite krūtinę, įkvėpkite per nosį 4 s, sulaikykite kvėpavimą 6 s ir lėtai iškvėpkite per burną 8 s. Kartokite bent 5 min.
- **Masažas, karšta vonia, buvimas gamtoje.**
- **Maudynės lediniame vandenyje ir pirtis.** Danų mokslininkės Susannos Soberg tyrimai rodo, kad per savaitę bendrai praleidus 11 min. lediniame vandenyje ir 57 min. saunoje, kai procedūros baigiamos šaltu vandeniu, gerėja savijauta.

Jei turite širdies ar kraujagyslių problemų arba esate vyresnio amžiaus, pradėkite nuo švelnesnių formų, kai oro temperatūra naktimis krinta žemiau 15 °C. Kūnui reikia laiko priprasti. Norint stipresnių pojūčių, galima pradėti ir esant šalnoms, tačiau pirmas kartas gali būti labai intensyvus – šaltis sukelia šoką, širdies ritmas pagreitėja, kvėpavimas darosi sunkus. Sunkiausia būna per pirmąsias 30 sekundžių, todėl svarbu lėtinti kvėpavimą ir raminti protą. Nepatartina maudytis vienam, o turint rimtų sveikatos problemų – verta pasitarti su gydytoju.

Antrinė sveikatos profilaktika: kokius tyrimus atlikti?

Kokie tyrimai reikalingi, nors ir jaučiatės sveiki. Kai jaučiatės gerai, verta klausti gydytojo: „Ką dar galiu padaryti dėl savęs, kad jausčiausi dar geriau?“ Remiantis Lietuvoje vykdomomis ligų prevencijos programomis, kurios yra grindžiamos Sveikatos apsaugos ministerijos įsakymais:

- **Bendras kraujo ir šlapimo tyrimas, gliukozė ir EKG** atliekami kartą per dvejus metus, o nuo 65 m. – kasmet.
- Vyrams ir moterims 40–60 m. kasmet atliekamas cholesterolio ir trigliceridų tyrimas, kraujospūdžio, kūno masės indekso, gliukozės matavimas ir EKG.
- Moterims 25–34 m. (imtinai) kas trejus metus atliekamas gimdos kaklelio citologinis tepinėlis; 35–59 m. – aukštos rizikos žmogaus papilomos viruso tyrimas kas penkerius metus; 45–74 m. – mamograma kas dvejus metus.
- Vyrams ir moterims 50–74 m. kas dvejus metus atliekamas paslėpto kraujo išmatose testas.
- Vyrams 50–69 m. (ir nuo 45 m. turintiems riziką) atliekamas prostatos specifinio antigeno (PSA) tyrimas kas 2–5 metus.
- Feritino tyrimas. Geležies gali pakakti, bet feritino trūkumas sukelia oro stygių ir nuovargį, todėl būtina stebėti jo lygį.

Prie šių tyrimų vertėtų pridėti lipidogramą (bendrasis cholesterolis, didelio ir mažo tankio cholesterolis, trigliceridai), lipoproteiną (a), angliavandenių apykaitos rodiklius (gliukozės kiekis), elektrolitus ir mikroelementus (kalis, natriis, chloras, kalcis, jonizuotas kalcis, magnis, geležis, fosforas, cinkas, varis) bei skyd liaukės hormonus.

Kur kreiptis:

gr. Tomas Paulauskas
karys savanoris,
sporto studijų bakalauras

Pabaigai

Šiame straipsnyje pateikiau pagrindines gaires, kurios padės pradėti keisti gyvenimo būdą. Pastebėkite, kas jums kelia nemalonius pojūčius (pilvo pūtimas, rūgštis kilimas, galvos skausmas ir pan.), pasižymėkite juos ir bandykite eliminuoti. Judėkite lėtai, nuosekliai ir užtikrintai, užtikrinkite bazinius poreikius – vandens, pilnavertį maistą, judėjimą ir poilsį. Skirkite laiko išsamiems kraujo tyrimams ir tiems, kurie rekomenduojami pagal jūsų amžių ir lytį. Papildykite, ko trūksta. Nėra vienos visiems tinkančios „sėkmės formulės“ – kiekvienam tiks skirtingi būdai ir veiklos. Svarbiausia išlaikyti ryšį su savimi, artimaisiais ir draugais; tai prisideda prie fizinės, emocinės, socialinės ir net finansinės gerovės.

Naudotos literatūros sąrašas:

- Povilaitytė-Buzaitė, Ž. (2023). *Viskas dėl angliavandenių*. Vilnius: Alma Littera.
- Skurvydas, A. (2021). *Judesių mokslas* (2 t. rinkinys). Kaunas: Lietuvos sporto universitetas.
- Søberg, S. (2023). The Søberg principle: How cold exposure and sauna improve metabolic health
- Spiers, L. M., & Lawson, R. (2024). Does menu calorie labelling cause or exacerbate eating disorders? *International Journal of Obesity*, 1–8.
- Vaičiūnas, T. (2024). Lietuvos gyventojų mitybos įpročiai ir jų koregavimas.
- Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos. (2024). *Sveikatos patikrinimų ir nemokamų tyrimų tvarka*

**Karė savanorė:
viena iš piligriminio žygio
Lenkijoje dovanų – bendrystė
tarp Lietuvos karių**

VYR. EIL. LAIMA JOVAIŠIENĖ

yra Vyčio rinktinės, Anykščių 505 pėstininkų kuopos karė savanorė, Žvalgybos ir nekinetinių operacijų skyriaus (ŽNOS) karė. Tarnauja jau beveik 5 metus: nuo 2021 metų pavasario.

„Tarnauti labai įdomu. Gal dėl to, kad nuolat sužinau daug naujų ir civiliniame gyvenime neįprastų dalykų. Nekinetininkų kursuose kaskart pasikraunu vis naujų žinių bagažu. Kai ką panaudoju ir kasdienybėje: ar tai būtų „fake news“ atpažinimas, ar šiek tiek juokingas įgūdis, kai po nekinetininkų mokymų jaučiu, kad reiktų greičiau sugrįžti į realybę, nes eidama dairausi ar manęs niekas neseka 😊“, – pasakoja Laima.

Rugpjūčio 5 dieną Laima drauge su kitais 12 mūsų kariuomenės karių išvyko į 10 dienų piligriminį pėsčiųjų žygį iš Varšuvos į Čenstachavą. Ji sako, jog nors visi dalyviai buvo labai skirtingos asmenybės, bet bendrystė ir atjauta visiems padėjo įveikti kartais labai nelengvus kilometrus, ir patvirtino, kad esame draugiška ir stipri tauta: „Kiekvienas iš mūsų savo širdyse nešėme meilę bei atsidavimą Lietuvai ir buvome viena Lietuva“.

Vyr. eil. Laima JOVAIŠIENĖ

KASP Vyčio apygardos 5-oji rinktinė, 505-oji kuopa

Mintis ateiti į KASP kirbėjo labai seniai, bet anksčiau to padaryti nepavyko ir dėl šeimos, ir dėl sveikatos reikalų. Vienas iš postūmių buvo sūnėnas, kuris, gal būdamas dešimtokas, pradėjo kalbėti apie studijas Karo akademijoje, o aš savo ruožtu pradėjau domėtis stojimu į KASP, svarčiau, ar galiu. Šiandien sūnėnas jau tarnauja kariuomenėje, o aš, nors jau perkopusi penkiasdešimtmetį – esu karė savanorė. Mano tėvukas su visa šeima buvo ištremtas dėl to, kad jo brolis buvo partizanas. Kaip sako mano pusseserė, tokie dalykai visada pastūmėja į veiksmą. Mano atveju tai – tarnyba KASP. Kai radau ir perskaičiau tėčio užrašus apie tremtį (apie šiuos dalykus jis niekada viešai nekalbėdavo), užrašuose buvo įspūdingai aprašyta jo meilė ir pagarba laisvai Lietuvai.

Apsispręsdama stoti į KASP norėjau turėti laiko, kurį galėčiau skirti sau – atsitraukdama nuo darbo ir šeimos; be to, kario savanorio tarnyba viliojo kaip nauja patirtis ir įdomi veikla. Dabar suprantu, kad tai yra didelė atsakomybė, su kuria kol kas man pavyksta tvarkytis. Į klausimą, kodėl esu KASP karė savanorė, atsakyčiau taip: esu savo šalies patriotė ir nėra daugiau pakankamai žodžių šiam dalykui apsaakyti. Plėstis, „kodėl ir kaip“, – neverta,

nes tai turi būti tavo širdyje ir tu toks arba esi, arba ne.

Tiesa, noriu pabrėžti, jog mūsų kuopoje tikrai yra daug šaunių, aukštos moralės karių ir fiziškai daug stipresnių nei aš, todėl nesijaučiu verčiausia kalbėdama apie save.

Įdomiausias pratybos – pirmosios

Pačios įdomiausias buvo mano pirmosios pratybos. Prieš vasaros atostogas, gegužės mėnesį, vyko bendros visos kuopos pratybos. Mes buvome pasidaliję į skyrius ir vykdėme užduotį. Pabaigus Bazinių kursą ateini visa „pati sau protinga“, neva pasisėmusi ir teorinių, ir praktinių žinių iki kaklo, „skraidai“, kaip tu čia viską žinai ir moki, o tada – BAM! Supranti, kad nieko nesupranti, nemoki, nežinai, o jeigu ką ir žinojai – tai nebesi užtikrinta. O dar vadas klausia, ką tu čia veiki, kodėl tupi už to medžio – tada ir pradedi mikčioti. Žodžiu, pirmosiose mano pratybose buvo reikalų. Be to, emocinė iškrova: galvoji, kaip čia susipažinti ir kaip vienus nuo kitų atskirti karius ir kuopos vadovybę, nes visi su uniformomis – vienodi.

Stengiuosi dalyvauti ir nepraleisti pratybų, nebent itin svarbiais atvejais. Visi kariai žino, jog pratybos – tai netikėtumai ir nepatogumas: tenka ir sušalti, ir sušlapsti, bet grįžus namo, po dušo, galvoji, kaip gerai, kad save ir vėl nugalėjau, išmokau

„susitarti“ su savo vidiniu „aš“ ir žinau, kad kaskart tampu vis stipresnė. Kai sunku – tiesiog dirbu su savimi. Juolab kad pastaruju metu nesu pačios geriausios fizinės formos (atsirado rimtų sveikatos problemų), todėl kai tenka su sunkia kuprine ir žygiuoti, ir bėgti, protas turi nugalėti kūną: kartoju sau: „Sunkumai neamžini, atrodo, kad nebegali, bet pabandyk pabaigti, ką pradėjai“. Pratybose niekada nebus viskas, kaip suplanavai, situacija nuolat keičiasi. Būna, pasidedi maisto ir įsivaizduoji, kad dabar tinkamiausias metas užkąsti, ir... OPA! – įsakymas kilti ir vykdyti naują užduotį. Kartais važiuojame vaidinti oponuojančių pajėgų, kas man patinka ir yra įdomu, nes suteikia kitokios patirties nei treniruojantis savo atsakomybės rajone.

Nors priklausau ŽNOS, tenka dalyvauti ir bendrose pratybose: kartu su visais ir žygiuoju, ir bėgu, ir nešu. Tik kartais pagalvoju apie objektyvią tiesą: 50 metų nėra mažai ir daryti tai, ką privalau pratybose, yra sunkiau nei jauniems kariams savanoriams. Bet mano skyrius yra puikus: nežinau, ar dėl to, kad aš moteris, ar kad aš jau močiutė, visada atsižvelgia į mane. Ypač dėkinga skyriaus vadui, nes jaučiu, kad jis kartais man paskiria lengvesnes užduotis. Na, o pratybose, kuomet tenka atlikti nekinetinių operacijų užduotis, būnu su kuopos valdymo grupe – tai fiziškai nepavargstu, tačiau emociškai išsekina.

Nesisekė anksčiau, dabar – lengva

Kas manyje pasikeitė tapus kare savanore? Labai paprasti, žemiški dalykai: nesu išlepintas žmogus, komforto garbintoja, bet anksčiau žygis gamtoje ir nakvynė miške, palapinėje man buvo absoliučiai nepriimtina. Dabar galiu galvą padėti bet kur – svarbu, kad nelytų ir būtų saugu, tad užmigti man nebereikia įprastų patogumų. Tiesa, bijau tamsos. Bet, tarkime, prireikus naktį budėti patrulio bazėje – dirbu su savo galva ir įtikinėju save, kad tamsa nesikandžioja. Išmokau į viską žvelgti paprasčiau, pavyzdžiui, jei nėra šaukšto, reikia rasti ir panaudoti parankinę priemonę. Rodos, paprasti dalykai, bet ir juos turi „užsiauginti“.

Įsiliejusi į KASP gretas tapau ištvermingesnė, pakantesnė, išmokau priimti bet kokias gamtines sąlygas ir besikeičiančias aplinkybes. To anksčiau nebūdavo.

Mano vaikai manimi didžiuojasi. Aušinu juos viena pati, jau labai seniai. Sūnus pergyvena, kai išvykstu į pratybas, ypač įsimintinas laikas buvo 2021 metais, Lietuvos ir Baltarusijos pasienyje vykstant nelegalių migrantų krizei. Mano vaikas pergyveno, bet tuo pačiu metu mačiau, kad didžiavosi manimi ir didžiuojasi da-

bar. Šiandien sūnui jau 16 metų, bet prieš penkerius metus jis buvo vienuolikmetis mokinys ir jam tekdavo pasilikti namie vienam, paromis. Jis pats atsikeldavo į mokyklą ir man neteko bijoti, kad sūnus pramiegos ar neparuoš pamokų, o sesės „prižiūrėdavo“ brolių per nuotolį, kadangi jos jau yra suaugusios ir negyvena kartu. Taigi, mano emocinė ramybė dėl situacijos namuose labai padėjo tarnybos dienomis, o kartu tai buvo ir sūnaus bei dukrų indėlis. Beje, turiu ir anūką, esu močiutė. Šeima ir draugai, žinoma, didžiuojasi mano pasirinkimu, esu autoritetas savo vaikams ir dėkinga už jų palaikymą.

Autoritetai, mokytojai, pavyzdžiai

Negaliu įvardinti vieno žmogaus. Visų pirma man autoritetas yra kuopos vadas, taip pat kuopininkas bei kuopos valdymo grupėje esantys kariai. Pasitikiu mūsų kuopos vadu, tikiu, kad jis pasitiki ir manimi. Apskritai, ištikus gyvenimiškoms problemoms galima kreiptis į vadą ir pasitarti. Kuopos vadovybė skatina dalyvauti įvairiuose kursuose, remia morališkai. Skyriuje per pratybas visada jaučiu aplinkinių rūpestį.

Negaliu nepaminti, kad pagrindiniai

mokytojai yra mano skyriaus kariai, ypač seniai – net po 20 metų – tarnaujantys: jų ir karinė patirtis, ir žmogiškos savybės yra labai simpatiškos. Jie ir pamoko, ir patirti mi pasidalija.

Civiliniame gyvenime su savo skyriumi neretai susibėgame; kartu pažaidžiame boulingą ar išgeriame kavos. Beje, mūsų kuopoje ne mes vieni draugaujame: kiti skyriai taip pat yra labai draugiški, nuolat susiburia kartu praleisti laisvalaikį. Taip stiprėja žmogiški, emociniai ryšiai ir todėl visa mūsų kuopa yra kumštis. Tai reiškia, kad kiekvienas karys veikia ne tik už save, bet ir už kitus. Komandoje nėra „aš“, yra tik „mes“. Tai pasireiškia per pasitikėjimą, bendrą atsakomybę ir pagalbą vienas kitam net sunkiausiose situacijose. Kai vienam sunku – kitas padeda. Esu patyrusi, kai pratybose žygyje vienu metu atrodė, kad kuprinė mane klupdė kiekviename žingsnyje, o tada skyriaus vadas sulėtino tempą ir paprašė kolegos panešti mano kuprinę, nepaliko užnugaryje. Bet kokia komanda yra stipri tada, kai galvoji ne tik apie save, bet ir apie kitą. Taip pat, kai vienas klysta, – visi mokosi. Esu tikra, kad esant reikalui, paskambinus kuopos bičiuliams (beje, ir vadams), sulaukčiau pagalbos ir palaikymo.

Taip, pratybose tikrai tenka „išlieti prakaito“ – tiek fiziškai, tiek emociškai. Kartais emocijos per pratybas užklumpa netikėtai: spaudimas, nenumatytos situacijos, atsakomybė, noras neapvilti skyriaus. Bet būtent tai ir formuoja stipresnę charakterį. Kiekvienas toks momentas – galimybė augti, tobulėti. Esu emocijų žmogus, tad tenka per save perlieti nemažai emocijų, todėl „prakaituoju“ labiau nei dėl fizinio krūvio.

Privalau būti nepriekaištingos reputacijos pavyzdys, nes dirbu valstybės tarnyboje. O tarnaujant KASP Lietuvos karės įvaizdis yra dar svarbesnis, įpareigoja būti pavyzdžiu kitiems. Darbe kolegės juokiasi, kad pertraukėlių metu šalia manęs juokauti, kaip nemiela gyventi mūsų Lietuvoje, yra pavojinga.

Piligriminė kelionė nuo Varšuvos iki Čenstachovos

Aš asmeniškai žinau, kas yra piligriminiai žygiai, nes esu praėjusi kelis tiek gimtinėje (Piligriminis Šv. Jokūbo kelias „Camino Lituano“), tiek Ispanijoje. Esu patyrusi, kas tai yra, kai kojos nebeina, o galvoje sukasi vienintelė mintis „sustok“; bet tada įsijungia protas, pradedi galvoti, kiek svarbu tai, ką darai, ir, žingsnelis po žingsnelio, bandai eiti toliau. Stengiesi negalvoti, kas bus už 50 metrų, bandai eiti čia ir dabar. Kūnas visada yra silpnesnis už protą.

Poilsio vietose, vakarais, einant būreliais, kartu kalbėdavomės apie tarnybą, lyginome specifikas. Man buvo įdomi visų kolegų darbo specifika, nes pati nesu profesinėje tarnyboje, tad išgirsti apie jų kasdienybę buvo smalsu. Bet daugiausia aptarinėjome patį žygį: kaip kas jaučiamės, ką pamatėme, išgirdome.

Kai visi 13 piligriminio pėsčiųjų žygio iš Varšuvos iki Čenstachovos dalyvių susitikome Kaune, manau, daugelis nesijautė itin jaukiai: buvome nepažįstami, turėjome 10 dienų praleisti kartu. Galvojau, kaip bus, juk visi eisime su uniformomis, o tai yra atsakomybė ir man, asmeniškai, visiškai kita patirtis nei iki šiol keliaujant piligriminiais keliais. Daugiau nei savaitę keliaujant link tikslo, yra labai svarbus santarvės jausmas. Juk kiekvienas maldininkas atvyko su skirtingais fiziniais ir emociniais bagažais. Vienas – užsispyręs ir tylenis, kitas – emociingas, chaotiškas, jautrus, trečias – kritiškas, skeptiškas, dar kitas – ramus stebėtojas, kuris šneka mažai, bet kai kalba – pataiko tiesiai į esmę. Žodžiu, susirinkome visi labai skirtingi, su savu bagažu – ne tik fiziniu, bet ir vidiniu, emociniu, bei vienijami bendros dvasios ir lietuvių vienybės jausmo.

Į pėsčiųjų žygį iš Varšuvos iki Čenstachovos išvyko žmonės iš įvairių kariuomenės vienetų: Lietuvos kariuomenės kanceliarijos, Lietuvos kariuomenės Ordinariato, KASP Didžiosios Kovos ir Dainavos apygardų rinktinių, Juozo Vitkaus inžinerijos bataliono, brigados „Geležinis Vilkas“ Generolo Romualdo Giedraičio artilerijos bataliono, taip pat Pėstininkų brigados „Žemaitija“ Brigados generolo Motiejaus Pečiulionio artilerijos ir Kęstučio pėstininkų batalionų.

Mano išvardinti mūsų skirtumai gali atrodyti kaip bendrystės trikdžiai, bet mes vieni kitus papildėme.

Kiekvienas maldininkas iš mūsų kariuomenės atvyko su skirtingais fiziniais ir emociniais bagažais. Vienas – užsispyręs ir tylenis, kitas – emociingas, chaotiškas, jautrus, trečias – kritiškas, skeptiškas, dar kitas – ramus stebėtojas, kuris šneka mažai, bet kai kalba – pataiko tiesiai į esmę. Žodžiu, susirinkome visi labai skirtingi, su savu bagažu – ne tik fiziniu, bet ir vidiniu, emociniu, bei vienijami bendros dvasios ir lietuvių vienybės jausmo.

ATKELTA IŠ 55 PSL.

Pats dvasingiausias dalykas yra atjauta, tai – lyg tiltas tarp mūsų skirtingumų. Kai vienas pavargsta – kitas pasiūlo pagalbą (panešti kuprinę ir pan.), kai kuris užsirdo savyje, atsiranda kažkas, kas priartėja prie tavo tylos ir tyliai būna šalia, kai kyla vidinė krizė – atsiranda tas, kuris moka išklausti be teismo. Tai ir yra atjautos metafizika, kai peržengi savo ego ribas ir pradedi jausti kitą kaip dalį savęs. Tai neįkainojama patirtis, kuri ilgai liks atmintyje.

Mūsų, trylikos Lietuvos karių, vienybės jausmas buvo daugiau nei fizinis buvimas kartu. Kai visi tyli, bet jaučia tą patį – pavargę, bet viltingi. Kai daliniesi vandeniui, nors žinai, kad gali ir tau pritrūkti. Kai vienas meldžiasi tyliai, bet kiti – tarsi dalyvauja tame dvasiniame veiksmo, net jei ir netiki tuo pačiu.

Ir tada: skirtingi tikėjimai (ar jų nebuvimas) nesukelia konfliktų – jie sugyvena. Bendrystė tampa šventa – nes ji neprimesta, o išgyventa. Vienybės jausmas įgauna metafizinį lygmenį – kažkas mus jungia, ko negalime paaiškinti, bet galime labai stipriai pajusti.

Kodėl vertėjo eiti

Į piligriminį žygį nešiausi viltį dėl savo sveikatos, nes man po žygio atliko aneurizmos operaciją. Su šia liga aš keliavau į piligriminį žygį turėdama intenciją, kad tikrai man viskas po procedūrų pasiseks. Šiandien gydymas yra atliktas, aišku truputėlį dar reikia duoti sau laiko atsigausti.

Vertėjo eiti šį žygį, nes tai buvo daugiau nei ėjimas – tai buvo malda. Kiekvieną žingsnį lydėjo intencija dėl mano ir vaiko sveikatos. Tą kelią ėjau su Viltimi, su tyliu prašymu, kad Dievas, Visata ar gyvenimas išgirstų. Žygyje patyriau – kai kūnas pavargęs, širdis gali nešti toliau. O bendrystė su kolegomis – nesu viena, kartu galima nešti ir tai, kas sunku, ir tai, kas šventa.

Didžiausia nemateriali dovana iš piligrimo žygio – pokyčiai manye: daugiau ramybės, daugiau Tikėjimo, daugiau vidinės šviesos. Tai dvasinė dovana, kuri nėra tik žodžiai, tai patyrimas tarp žingsnių ir širdies. Beje, buvimas kartu su kitais kariais, patirta bendrystė taip pat yra dvasinė dovana.

Tikėjimo metafizika žygyje pasireiškia ne dogmomis, ne teorijomis, o patyrimu.

Kai viskas nuplėšta – komfortas, rutina, išoriniai vaidmenys – žmogus lieka tik su tuo, kas viduje.

Prisiminimai iš karių piligriminės kelionės pas Juodąją Madoną Čenstachovoje

Piligrimystė man ne svetima, tačiau ši, penktoji, – visai kitokia. Ši piligrimystė man – 315 kilometrų širdies kelias. Lenkijos kariuomenės kvietimu, 13 Lietuvos karių iš įvairių vienetų rugpjūčio 4 d. išvykome į Lenkiją, į pėsčiųjų žygį iš Varšuvos iki Čenstachovos, kurį Lenkijos kariuomenė organizavo jau 32-ąjį kartą. Rugsjūčio 5 d. pradėjome savo dvasinę kelionę iš Varšuvos, gavę Lenkijos kariuomenės vyskupo palaiminimą Lenkijos Karūnos Karalienės Dievo Motinos bažnyčioje (Lenkijos armijos bažnyčia).

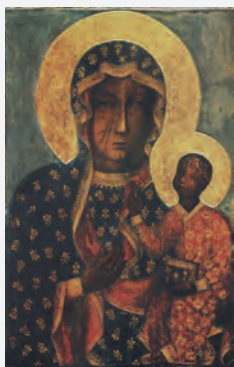
Tai buvo ne tik kelionė pėsčiomis, tai ir dvasinė bei fizinė patirtis. Kasdien nueiti keliasdešimt kilometrų 30 laipsnių karštyje, besilydančiu asfaltu, jaučiant begalinį nuovargį, žliaugiantį prakaitą, užduodant sau klausimus „kam, kodėl, už ką?“... Išmokti minioje pabūti su savimi, atsakyti sau, kodėl tu čia, padėkoti Dievui ir akimirkai už galimybę būti, pajauti savo širdį, išgirsti maldą. O kai sunku pasidarydavo, belikdavo prašyti Dievo ramybės priimti tai, ko negaliu pakeisti, ir tęsti žygį.

Šis kelias kitoks: čia kariuomenės drausmė, uniforma neleidžia elgtis, kaip norėtūsi, yra tvarka ir nuoseklumas, kas ir padėjo įveikti šį kelią. Kiekviena diena, prasidėjusi šventomis Mišiomis, pasibaigdavo padėka už nueitą dienos kelią.

Kelią vainikavo perėjimas pro Šventąsias duris Jasna Guros šventovėje, o tai reiškia gautus visuotinius atlaidus. Reikia paminėti, kad ir žengimas per Šventųjų durų slenkstį yra simbolinis veiksmas, mus skatinantis nestovėti vietoje, judėti į priekį, priimti tinkamus sprendimus, nebūti pasyviems aplinkoje, kurioje gyvename ar tarnaujame – kariuomenėje, šeimose, tarp draugų.

Pasiekus Jasna Guros šventovę, kur saugomas Juodosios Madonos paveikslas, po daugelio nelengvų dienų – stiprus dvasinis išgyvenimas, lydymas džiaugsmo, dvasinės bendrystės, ašarų.

Mūsų, Lietuvos kariuomenės karių, skirtingo amžiaus, skirtingų charakterių, būdų, bendrystė ir atjauta padėjo įveikti kartais labai nelengvus kilometrus, bet kartu ir patvirtino, kad esame draugiška ir stipri tauta. Kiekvienas iš mūsų savo širdyse nešėme meilę bei atsidadimą Lietuvai ir buvome viena Lietuva.

Čenstachavos Madona

(lenk. Matka Boska Częstochowska), dar vadinama Juodąja Madona

Tai viena iš svarbiausių krikščioniškų – ypač katalikiškų – šventenybių Vidurio Europoje, o jos kultas turi gilią istorinę, dvasinę ir tautinę reikšmę. Ši švenčiausios Mergelės Marijos su Kūdikieliu Jėzumi ikona, saugoma Jasna Guros vienuolyne Čenstachavoje (Częstochowa), Lenkijoje. Paveikslas išsiskiria tamsiu Marijos veidu – dėl to ji vadinama Juodąja Madona. Tamsi spalva, kaip manoma, atsirado nuo dūmų ir žvakių suodžių arba senų restauracijų metu. Marijos veidą puošia dvi žymios žaizdos ant dešiniojo skruosto – pagal legendą jas padarė plėšikas, mėginęs sugadinti paveikslą, tačiau žaizdos stebuklingai liko matomos ir nebeužgijo.

Teigiama, kad paveikslas yra vienas iš 70 šv. Luko evangelisto paveikslų, kuriuos jis nutapė ant medinio stalo prie kurio valgydavo Šventoji Šeima, Mergelės Marijos namuose. Paveikslas, kaip nurodoma legendoje, turėjo būti sukurtas Jeruzalėje, Paskutinės vakarienes kambaryje. Į Lenkiją Madoną atvežė kunigaikštis Vladislavas Opolietis XIV a. pabaigoje. Nuo tada jis tapo Lenkijos ir jos tautos globėjos simboliu – net karaliai, o vėliau ir tautos vadovai ją pagerbdavo kaip „Karalienę“. 1655 m. švedų karo metu,

kai Jasnos Guros vienuolynas buvo apgultas, Čenstachavos gynėjai atlaikė puolimą, ir tai buvo laikoma Marijos užtari-mo stebuklu.

Piligriminės kelionės į Čenstachavą turi šimtmečius gyvuojančią tradiciją: piligrimai pas Madoną eina melstis, prašyti pagalbos, dėkoti už malones arba atgailauti. Ėjimas pėsčiomis ir yra tikėjimo išraiška, pasiaukojimo ir išvermės ženklas. Piligriminė kelionė į Čenstachavą ypač Lenkijoje, (ypač prieš rugsjūčio 15 d., Žolinę) sutraukia šimtus tūkstančių žmonių yra Lenkijos tautos vienybės simbolis. Tikima, kad Čenstachavos Madona teikia paguodą, gydo ligonius ir sustiprina dvasią.

Lietuvoje Čenstachavos Madona taip pat gerbiama – nemažai bažnyčių turi jos kopijas. Daug lietuvių dalyvauja tarptautiniuose piligriminiuose žygiuose į Čenstachavą, ypač jaunimo grupės, norinčios sustiprinti tikėjimą ir bendrystės jausmą. Čenstachavos Madona simbolizuoja motinišką globą, tautinę tapatybę ir dvasinę stiprybę. Piligrimystės pas ją – tai kelionė ne tik į šventovę, bet ir į savo paties širdies gilumą, siekiant susitikti su Dievu ir savimi.

ŪŽAUGINTA
IŠŠŪKIŲ

Panevėžietė DAINORA DZIMIDĖ –
 pavyzdys, kaip nebijoti keistis ir siekti svajonių, nepaisant
 amžiaus ar gyvenimo išbandymų. Sulaukusi brandos,
 ji davė karės savanorės priesaiką Tėvynei ir tarnauja Vyčio
 rinktinėje, taip pat ryžosi išbandyti jėgas svarsčių kilnojimo
 sporte ir rado profesinį pašaukimą dirbdama su Panevėžio
 benamiais miesto nakvynės namuose.

Ingrida NAGROCKIENĖ

Kuopos pasididžiavimas

„Jau aštuntus metus karė savanorė vyr. eil. Dainora dirba socialine darbuotoja Panevėžio socialinių paslaugų centro nakvynės namuose, o šešerius tarnauja Lietuvos kariuomenės Krašto apsaugos savanorių pajėgose (KASP). Ji aktyviai užsiima jėgos sportu – ši 50-metė smulki moteris svirsti rauna ne prasčiau nei vyrai, jau trejus metus skina prizines vietas kariuomenės čempionatuose. Mes, 501-oji kuopa, ja labai didžiuojamės“, – taip trumpai, bet su pasididžiavimu savo kuopos ginklo sesė pristato KASP Vyčio apygardos 5-osios rinktinės savanoriai.

Kalbantis su pačia Dainora tampa aišku: asmeniniai išbandymai ją nuvedė būtent ten, kur ir svajotoji būti. „Ko tik aš nebandžiau: ir konditerė, ir virėja, ir menininkė. O kuo dar svajojau būti!“ – su šypsena prisimena pašnekovė. Nuo pat vaikystės guvi ir kūrybinga mergaitė turėjo daug minčių apie ateitį. Tačiau tikram pašaukimui, kaip dabar suvokia, ją užaugino pats gyvenimas, pateikęs ne vieną sunkų išmėginimą. „Buvau muzikali, dalyvavau keliuose „Dainų dainelės“ konkursuose, norėjau būti vargonininkė bažnyčioje, – pasakoja Anykščių užeigose užaugusi Dainora. – Baigusi mokyklą įstojau į Kauno Juozo Gruodžio muzikos konservatoriją. Mane įkvėpė mamos kadaise baigti muzikos mokslai.“

Nuo baro prekystalio iki nakvynės namų

Tačiau muzikos mokslus pradėjusios devyniolikmetės planams sutrukdė meilė. Dainora susilaukė sūnaus, ištekėjo ir nusprendė visą dėmesį skirti šeimai. Deja, santuoka nebuvo sėkminga. „Mano santuoka su pirmu vyru nutrūko dėl jo piktnaudžiavimo alkoholiu, skirtingų vertybių ir prioritetų gyvenime“, – atsidūsta

moteris, kuriai teko vienai rūpintis augančiomis atžalomis. Užauginusi tris vaikus, Dainora ištekėjo antrą kartą. Per šį nelengvą etapą panevėžietė teigiaėjusi į priekį sukaupusi visas jėgas. Teko daryti tai, kas buvo reikalinga dėl vaikų. Nelengva kasdienybė diktavo prioritetus ir tikslus. „Visokių darbų ėmiausi, kad tik išlaikyčiau vaikus. Vienu metu netgi dirbau alaus bare prie pat namų, tad galėjau lengviau derinti darbą su šeima“, – pasakoja D. Dzimidė ir, negailėdama autoironijos, priduria, kad vėliau likimas viską apsuko labai paradoksaliai. Anksčiau ji žmones iš gatvės pasitikdavo prie baro prekystalio, dabar – dirbdama nakvynės namuose, stengiasi nelaimėlius gražinti į teisingą kryptį, į gyvenimą be piktnaudžiavimo alkoholiu.

Pastūmėjo vaikai

Kelias į dabartį prasidėjo, kai Dainoros vaikai sugalvojo lankyti Vaikų dienos centrą Panevėžyje. Vieną dieną, kaip savanorė, prie jų prisidėjo ir Dainora. Tuo metu dirbusi pamaininį darbą D. Dzimidė nusprendė laisvą laiką skirti kokiai nors visuomenei naudingai veiklai. „Taip susidūriau su socialiniu darbu, o savanoriaudama vaikų dienos centre praleidau net devynerius metus. Jaučiau, kad man tinka tokia veikla. Matydavau šalia praktiką atliekančias būsimas socialines darbuotojas, o galiausiai centro vadovė paskatino mane įgyti šią specialybę“, – pasakoja Dainora. Pašnekovė sako, jog stoti mokytis buvo

gana baugu. Įkopusi į ketvirtą dešimtį, nebepasitikėjo savo įgūdžiais, tačiau išdrįso ir 2012-aisiais tapo Panevėžio kolegijos studente.

Gyvenimo pamokos

„Šiandien galiu pasakyti, kad socialiniame darbe daugiausia padėjo mano pačios įgyta gyvenimiška patirtis. Mokslai – tik teorinės žinios. Kitų problemų gali išspręsti tik gebėdamas jas įveikti savo šeimoje ir savo namuose“, – sako Dainora. O ji savo gyvenimo vingiuose patyrė sunkių išbandymų ir išgyvenimų (tragiškomis aplinkybėmis neteko jauniausio sūnaus), apie kuriuos dar ir šiandien nelengva pasakoti net prabėgus laikui.

Baigusi socialinių mokslų studijas pradėjau dirbti su projektu, padedančiu nuo smurto artimoje aplinkoje nukentėjusioms aukoms – teko matyti sudėtingų situacijų. Ne mažiau iššūkių kyla ir nakvynės namuose, kur vėliau įsidarinau. Bet nei žmonės, nei įvykiai čia manęs niekada negąsdino, nestebino ir nešokiravo. Žinau, koks yra gyvenimas ir kokie skirtingi būna žmonės – neturi namų, yra priklausomi nuo alkoholio, narkotikų...“

Tarnauti savo šaliai man
galbūt netgi svarbiau
nei dirbti socialinį darbą,
ypač dabartinėmis
geopolitinėmis sąlygomis

Tačiau net liūdniausios patirtys, anot Dainoros, laikui bėgant išėjo į gera – suformavo naują asmenybę, privertė peržiūrėti vertybes, prioritetus, o dabar darbe padeda rasti geriausius sprendimus. „Baigusi socialinių mokslų studijas pradėjau dirbti su projektu, padedančiu nuo smurto artimoje aplinkoje nukentėjusioms aukoms – teko matyti sudėtingų situacijų. Ne mažiau iššūkių kyla ir nakvynės namuose, kur vėliau įsidarbinau. Bet nei žmonės, nei įvykiai čia manęs niekada negąsdino, nestebino ir nešokiravo. Žinau, koks yra gyvenimas ir kokie skirtingi būna žmonės – neturi namų, yra priklausomi nuo alkoholio, narkotikų ir kt.“, – pasakoja socialinė darbuotoja, ne kartą savo darbe kreipusis ir policijos pagalbą. Jos klientai – ir jauni, ir pagyvenę, moterys, vyrai: visi – gyvenimo vėtyti ir mėtyti žmonės. Daug tokių likimo nublokštų pakeleivių, pasak Dainoros, gyvenimo būdas nusiveda „anapilin“. „Baisu, kokia krūva bylų su mirusių mūsų įstaigos klientų pavardėmis. Pastaraisiais metais jie tiesiog nyksta iš miesto gatvių ne todėl, kad susitvarkė savo gyvenimus – jų tiesiog nebėra“, – neslepia apmaudo moteris.

Skauda dėl neišgelbėtų

D. Dzimidė savo globotiniams padeda tvarkyti piniginius reikalus, registruotis į eilę socialiniam būstui gauti, organizuoja sveikatos priežiūros paslaugas ir kt. „Smerkimo ir moralizavimo jiems nereikia. Šiame darbe turi išlikti profesionali ir viską suprantanti. Ne visada pavyksta atsiriboti – sudėtingiausia matyti neišgelbėtus, mirusius žmones, prie kurių spėjai prisirišti. Jei nors vienam pavyksta tikrai padėti – tai puikus pasiekimas“, – sako socialinė darbuotoja ir priduria, jog stebuklą pasitaiko. Atsikračiusieji priklausomybių, vėl atsistojusieji ant kojų sugrįžta padėkoti, dėkingi jaučiasi ir jų artimieji. Dainorai tai – geriausias atlygis.

Patraukė karinė tarnyba

Socialinį darbą dirbančiai D. Dzimidei psichologiškai atsitiesti padeda ir kitas jos pašaukimas. Būdama 47-erių panevėžietė davė karės savanorės priesaiką Tėvynei ir papildė KASP Vyčio apygardos 5-osios rinktinės gretas Panevėžyje.

„Tarnauti savo šaliai man galbūt netgi svarbiau nei dirbti socialinį darbą, ypač dabartinėmis geopolitinėmis sąlygomis, kai už nugaros tokie grėsmingi kaimynai“, – svarsto Dainora. Apie karinę tar-

nybą ji svajoto dar paauglystėje, kai nuolat girdėdavo pasakojimus apie savo senelio, tarpukario Lietuvos aviacijos puskarininkio, vėliau partizano, dešimt metų už tai kalėjusio lageryje, žygdarbius. „Nors augsau sovietmečiu, buvau auklėjama patriotiškai. Žinojau, kad Lietuva turėjo visai kitą vėliavą, kitą himną. Lankėme bažnyčią, nuolat buvome saugumo tarnybų akiratyje. O kai jau švito Lietuvos nepriklausomybė, jčiau poreikį būti pasirėngus kovoti dėl šalies laisvės, norėjau priešintis okupacijai, sistemai, būdama vyresnėse klasėse įstojau į katalikiško jaunimo ateitininkų organizaciją. Vis pasvajodavau apie galimybę įsiliesti į Lietuvos kariuomenės gretas, bet planus atitolino pats gyvenimas ir užgriuvę šeimos rūpesčiai, – prisimena

Dainora. – Sulaukus brandaus amžiaus grįžti prie svajonių nebuvo paprasta. Kankino abejonės, ar būsiu tinkama, ar gebėsiu, ar dėl amžiaus pavyks įveikti kariams keliamus fizinius normatyvus, tačiau nepaisant nuogaštavimų ir nežinomybės, bazinį kario savanorio įgūdžių kursą pavyko baigti sėkmingai“.

Tarnaudama Krašto apsaugos savanorių pajėgų gretose Dainora nemažą dalį savo laiko skiria karinėms pratyboms, mokymams, budėjimams ir kitai tarnyboje reikalingai veiklai. Tarnyba, pasak pašnekovės, ją grūdina ir darbei nakvynės namuose. Nutikus nenumatytam atvejui su benamiais, moteris nepuola į paniką ir jau žino, ką daryti – to išmokė karinis pasirėngimas.

Siekti tikslo paskatino tuometinė asmeninė situacija, motyvacija, asmeninės vertybės, noras realizuoti save ir artimieji: mano vyras, profesinės karo tarnybos karys, tarnaujantis daugiau nei dvidešimt metų; mano sūnus, tarnaujantis kariuomenėje dvylika metų; ir aštuonerius metus kariuomenėje dirbanti dukra. Pabandžiau ir aš. Ir štai, esu vyriausia moteris savo kuopoje“.

Geležinė čempionė

„Niekas ten manęs ir nestumdo“, – juokiasi pašnekovė, atsakydama į repliką, kad karinis pasirengimas tikriausiai padeda sutramdyti ir nakvynės namų lankytojus. Erzinti karę savanorę, ko gero, nesinori žinant ir jos sportinius pasiekimus. Norėdama pirmiausia įrodyti sau, kad nieko nėra neįmanoma ir galbūt pademonstruoti pavyzdį jaunimui, D. Dzimidė jau trejus metus aktyviai varžosi karinėse sporto varžybose bei čempionatuose. Čia sportiniai iššūkiai yra priartinti prie individualių karinio rengimo užduočių ar kario kasdienybėje reikalingų įgūdžių. Panevėžietei geriausiai sekasi svarmens rovimu rungtis. Kas iš pradžių pačiai kėlė

šypsena, dabar tapo viena mėgstamiausių sporto šakų. Paskutiniame Lietuvos karių čempionate savo kategorijoje ji 12 kg svarmenį išrovė daugiau nei 160 kartų ir tapo prizininke. „Nuo mokyklos laikų mėgau sportuoti, domėjausi jėgos sportu. O dabar nuolat stengiuosi palaikyti sportinę formą, lankau sporto klubą. Karys negali būti nepasirengęs, jam reikia ištvėrmės, kad atlaikytų tiek didelius fizinius, tiek emocinius krūvius. Kaip sakoma, kuopa yra stipri tiek, kiek stiprus silpniausias jos karys. Gal ir atrodo, kad svarstį išrauti šimtą kartų ir daugiau sunku – bet viskas mūsų galvose. Galų gale viskas gyvenime priklauso nuo prioritetų, mūsų norų, motyvacijos ir pasirengimo“, – įsitikinusi Dainora.

Stipri moteris tikra: jos kelyje dar tikrai laukia ne vienas iššūkis, ne vienas pirmas kartas ir dar neišpildytos senos svajonės. Viena tokių – kelionės. Anksčiau šeima, mokslo ir kiti rūpesčiai panevėžietei neleido pasimėgauti šiuo malonumu, tad dabar Dainora trokšta pamatyti kuo daugiau pasaulio. Dar norėtų save išbandyti ugdomojo vadovavimo (angl. „coaching“) srityje. Neabejoja, jog turėtų ką pasakyti, patarti ar rekomenduoti kitiems, galbūt dar savęs ieškantiems žmonėms. „Tereikia išlaukti savojo laiko, užaugti tam ir tada jau pirmyn“, – toks Dainoros palinkėjimas ieškantiems savęs.

Dienraščio „SEKUNDĖ“
publikacija

Karys negali būti nepasirengęs, jam reikia ištvėrmės, kad atlaikytų tiek didelius fizinius, tiek emocinius krūvius. Kaip sakoma, kuopa yra stipri tiek, kiek stiprus silpniausias jos karys. Gal ir atrodo, kad svarstį išrauti šimtą kartų ir daugiau sunku – bet viskas mūsų galvose. Galų gale viskas gyvenime priklauso nuo prioritetų, mūsų norų, motyvacijos ir pasirengimo“.

VALAITIS

